201/2008 DEKRETUA, ABENDUAREN 2KOA, EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOKO UNIBERTSITATEAZ KANPOKO IKASTETXEETAKO IKASLEEN ESKUBIDEEI ETA BETEBEHARREI BURUZKOA

160/1994 Dekretua —apirilaren 19koa, Euskal Autonomia Erkidegoko unibertsitateaz kanpoko ikastetxeetako ikasleen eskubideei eta betebeharrei buruzkoa— Ikastetxeetan baliatu den bizikidetza-araua izan da promulgatu zenetik, Euskal Eskola Publikoari buruzko otsailaren 19ko 1/1993 Legearen 15. artikuluan xedatutakoa betez.

Lege horren 31. artikulua betez, Ordezkaritza Organo Gorenari edo Eskola Kontseiluari zegokion falta larriengatiko eta oso larriengatiko diziplinazko neurriak ezartzeko eskumena. Zuzendariari, bere aldetik, aipatu berri ditugun organoek ezarritako zigorrak aplikatzea zegokion. Euskadiko Eskola Publikoaren Legea bigarrenekoz aldatzen duen ekainaren 13ko 3/2008 Legeak 31. eta 34. artikuluak aldatu dituenez, apirilaren 19ko 160/1994 Dekretua, Euskal Autonomia Erkidegoko unibertsitateaz kanpoko ikastetxeetako ikasleen eskubideei eta betebeharrei buruzkoa berritu beharra dago, bizikidetza eta diziplina kontuetan ikastetxeetako gobernu-erakundeetako eskumenen erregimen berriari egokitze aldera.

Bestalde, lege horien aplikazio-eremua den gizarte- eta eskola-arloko errealitatea ere aldatu egin da lege horiek promulgatu zirenetik. Maila bereko ikasleen arteko tratu txarreko egoerak gertatzen dira eta irakasleek erasoak jasotzen dituzte. Egoera horiek ez dira berriak, baina lehen baino oihartzun handiagoa dute gizartean, eta, ikastetxeetako bizikidetzari dagokionez, eragin handia dute. Teknologia berrien —hala Interneten nola eta telefonia mugikorraren— sorrerak eragina izan du eskola-jardueran; izan ere, ikasleek ez dituzte egoki erabiltzen eta, batzuetan, horrek ohiko eskola-jarduna oztopatzen du, baita ikasleen irudi pertsonala eta ohorea kaltetu ere. Hori guztiagatik, Euskal Autonomia Erkidegoko unibertsitateaz kanpoko ikastetxeetako ikasleen eskubideei eta betebeharrei buruzko 160/1994 Dekretuaren derrigorrez aldatu beharra aprobetxatu behar dugu, mintzagai dugun dekretua behar berriak asetzeko gai izan dadin eta, hezkuntzaren aldetik, eraginkorragoa.

Dekretu berri honen helburua, beraz, honako hau da: ikasleek beren eskubideak baliatzen eta beren betebeharrak betetzen ikasi behar duten bizikidetza-esparrua arautzea, gizartean eskubide osoko herritar gisa integra daitezen. Alde batetik, bizikidetza positiboki bultzatzean datza, ikastetxeek beren hezkuntza-proiektuetan gaineratu behar dituzten planekin bat etorriz. Bestetik, aurreko Dekretuan arautu den faltak zuzentzeko prozesua "gizarte- eta hiritar-gaitasuna" eskuratzeko funtsezko tresna bilakatzea lortu nahi da. Aipatu berri dugun gaitasuna, bidenabar, eskolako curriculumek dakarten oinarrizko gaitasunetako bat da. Izan ere, jakina da ikasleek bestelako oinarrizko gaitasunetan hainbat gabezia izan ditzaketela hezkuntza-sistemaren maila batetik bestera igarotzen direnean, eta ikastetxeak gabezia horiek kontuan hartu behar dituztela, zuzentzeko. Era berean, jokabide-arloan gabeziak izan ditzakete, eta gabezia horiek helburu berarekin, espiritu berarekin eta, ahal dela, metodo berarekin

zuzendu behar dira, hain zuzen ere, jokabide-arloan atzemandako gabeziei modurik egokienean erantzuteko jardueren bitartez.

Dekretuaren egiturari dagokionez, Atariko Kapituluan honako hauek garatzen dira: Dekretuaren xedea, aplikazio-eremua eta dekretuak oinarritzat dituen printzipio orokorrak. “Jokabide desegokia”, “ikastetxeko bizikidetzaren aurkako jokabidea” eta “bizikidetza horri kalte larria eragiten dion jokabidea” terminoak erabiltzen dira honako hauek desberdintzeko: ikasleak dagokion betebeharra urratu besterik egin ez duen edo hezkuntza-komunitateko gainerako kideek beren eskubideak baliatzeko eta beren betebeharrak betetzeko aukera oztopatu duen. Azken kasu horretan, bizikidetza horri kalte larria eragiten dion jokabidea ere bereizten da.

I. Kapituluak ikasleen eskubideak eta betebeharrak ezartzen ditu, Hezkuntza-arloan Estatuko oinarrizko legediak aitortzen dituen eskubideak garatzen dituztenez gain, Haurrak eta Nerabeak Zaindu eta Babesteari buruzko otsailaren 18ko 3/2005 Legeak aitortzen dituen eskubideak gaineratuz. Lehen atalean, artikulu bat eskaintzen zaio eskubide bakoitzari. Lehendabiziko paragrafoan Kapituluaren oinarrizko edukia zein den aipatu da. Gainerako paragrafoetan, aldiz, zatikako alderdiak zehaztu edo ikastetxeei hainbat arau ematen zaizkie aipatu berri ditugun alderdiak egoki bete bitez. Kapituluko bigarren atalean, halaber, esaldi orokorraren ondoren, betebeharren zatiko alderdiak zehaztu dira.

II. kapituluan, hortaz, zuzendu beharreko jokabideak zein diren zehaztu da, baita jokabide horiek zuzentzeko balizko neurriak aipatu ere. Kapitulu horren bigarren atalean, alderdi orokorrei buruzko atalaren ondotik, eginbeharrak ez betetzea zuzendu beharreko jokabide bezala hartzen da. Horrez gain, honakoa izango da hauste horien larritasuna zehazteko funtsezko irizpidea: hezkuntza-komunitateko gainerako kideei beren eskubideak betetzea galarazten edo oztopatzen dieten guztiak. Jokabide guztietan larrienak eskubide horien kontra zuzenean eraso egiten dutenak dira. Aipatu berri dugun irizpidea, nolanahi ere, ez da balia daitekeen bakarra.

Kapitulu horren 3. atala aplikatu beharreko neurri zuzentzaileei buruzkoa da, eta zeregin edo lan hezigarriak egitea proposatzen du, betiere zuzendu beharreko jokabide motari loturik. Eskubideak etetea dakarten neurriak bigarren mailan utzi dira, aurreko neurriak eraginkorrak ez direnean aplikatzeko. Dena den, kasu jakin batzuetarako, hala nola jazarpen sexistaren, berdinen arteko tratu txarraren eta irakasleen aurkako erasoen kasuetarako, baita hezkuntza-komunitateko beste kide batzuen aurkako eraso bereziki larrien kasuetarako ere, ikastetxez berehala aldatzeko aukera nabarmen azkartzen da.

III. eta IV. kapituluetan, Euskal Eskola Publikoen bigarren aldaketari buruzko 3/2008 Legeak, ekainaren 13koak ezarri dituen aldaketak ageri dira. Ikastetxeko zuzendariak bizikidetza bermatu behar du. Horretarako, beharrezkoak diren zuzentze-neurriak aplikatu beharko ditu. Ordezkaritza Organo Gorenak edo Eskola Kontseiluak, bere aldetik, zuzendariek hartutako erabakien berri izan behar dute eta, egoki bada, zuzendariek hartutako erabakiak berrikusi ditzakete.

Kapitulu horiek dira aurreko Dekretuaren aldean aldaketa gehien biltzen dituztenak. Dekretuak ikasleei arbitrariotasunik gabeko diziplina-tratamendua bermatzeko helburua du, eta helburu horri eutsiko zaio, Euskal Eskola Publikoaren Legeak agintzen duenaren

arabera, beharrezko prozedura-bermeekin eta legezkotasunaren, tipikotasunaren eta aldebiko entzunaldiaren printzipioekiko errespetu osoarekin. Aldi berean, prozedura horretara jo beharrik ez izateko beste bide batzuk ere jasotzen dira eta III. Kapitulu osoa zuzendu da bide horiek jasotzera. Izan ere, sahiestu nahi da jokabidea zuzentzeko hezkuntza-prozesua ikastetxearen eta ikaslearen arteko gatazka juridikoan amai dezakeen administrazioko edo zigor-arloko zehapen-prozedurara jotzea. Horren bitartez, bereziki, zuzentzeko edozein neurrik hezkuntza-balioari eustea lortu nahi da, arestian adierazi bezala, oinarrizko gaitasun batzuk lortzearren.

Hortaz, adierazitako bermeei eutsiz, prozedurak nabarmen azkartzen dira, batez ere ohiko prozedura gisa proposatzen dena, betiere izaera hezigarriagoa emateko asmoz. Aurreko Dekretuan erabiltzen zen "zehapen" terminoa kendu egin da eta, horren ordez, "zuzenketa" edo "neurri zuzentzailea" erabiltzen da; izan ere, bizikidetza-arauekin bat ez datozen ikasleen jokabideei aurre egiteko legezko aukera ez da Administrazioak zehapenak ezartzeko duen ahalmen bera Ikastetxeei gagozkiela. Alabaina, eginkizun hezigarriak berak dakar ikasleen jokabide desegokiak zuzentzeko eta jokabide egokirako jarraibideak emateko beharra. Horregatik, oro har, jokabide horiek zuzentzeko prozedura ikastetxearen eta ikaslearen artean ezartzen da, beste edozein jarduera balitz bezala, eta ez da nahitaezkoa gurasoek edo legezko ordezkariek zer esateko duten aldez aurretik entzutea, salbu eta aplikatu beharreko neurriek zuzenean familia-eremuan eragina izan behar badute.

Zentzu horretan, laburtu egingo dira jokabideak eta zuzentze-neurriak ezartzeko epe finkoak, eskola-egunetan finkaturikoak, ez baita oso logikoa prozedura bati ekitea edo neurri jakin bat aplikatzea hezkuntzan, dagoeneko, eraginkortasunik ez duenean.

Era berean, xedatu egin da ikasleen jokabide zuzenduei buruzko erregistro guztiak nahiz ezarri egin diren zuzentze-neurri guztiak, behin hezkuntza-xedea beteta, erraz ezabatu daitezkeen euskarrietan jasotzea. Aipatu beharra dago epeak termino akademikoetan zehaztu direla, ez administrazioko terminoetan. Era berean, jokabide ezegokiei nahiz neurri zuzentzaileei buruzko erregistroak ofizioz ezabatzea ezarri da.

Halaber, helburu hezigarria sustatzeko, lehentasuna ematen zaio bizikidetza-gatazkak konpontzeko adiskidetzearen eta kaltea konpontzearen mekanismoak baliatzeari; izan ere, hezkuntzari dagokionez, honako neurri hauek hezigarriagoak dira: arau-hausleak edo haren gurasoek edo legezko ordezkariek jokabidea desegokia izan dela onartzea, ofendituari barkamena eskatzea, eta kalteak konpontzea, kalteak konpontzeko neurrien artean eragindako kalteen zenbatekoa ordaintzea barne.

Neurrien izaera hezigarria sustatzeko mekanismoen barnean, familia-ingurunea neurri zuzentzaileak betetzeari lotzeko aukera biltzen da. Hainbat zirkunstantzia tarteko bide hori baliatzea ikastetxeentzat batzuetan zaila izango dela jakinda ere, komenigarritzat har daiteke aukera hori zabalik uztea; izan ere, besteak beste, gurasoek edo legezko ordezkariek seme-alaben hezkuntzan duten erantzukizuna errespetatzeko helburuz ezarri da aukera hori. Horregatik, jokabideak familia-ingurunean zuzentzen badira ikastetxean neurri zuzentzaileak etetea ahalbidetzeaz gain, bizikidetzako hezkuntza-konpromisoak sinatzeko aukera ematen da, familiei dagozkien jardun zehatzak biltzeko.

Halaber, ez da ahaztu behar batzuetan ikasleen jokabideak larritasun handiagokoak izan daitezkeela. Zenbait kasutan, jokabide horiek delituak edo zigor-arloan zigortzeko moduko hutsegiteak izango lirateke ikasleak adin nagusikoak izango balira. Baina, kasu horietan ere, ikastetxearen jardunak hezkuntza-izaerari eutsi behar dio. 5/2000 Lege Organikoan —urtarrilaren 12koa, Adingabeen Erantzukizun Penala arautzen duenean— xedatutakoa betez gertakizunen berri fiskaltzari ematen zaionean ere, ikastetxeen barnean jokabideak modu hezigarrian zuzendu behar dira, betiere kontuan izanik arauak hautsi dituztenak prestakuntza-prozesuan dauden herritarrak direla, oinarrizko gaitasun jakin batzuetan gabeziak dituztenak, hala nola gizarte- eta herritartasun-arloko gaitasunean, eta gabezia horiek konpontzeko neurri zuzentzaileak aplikatu behar direla.

Nolanahi ere, lehentasuna emango zaie adiskidetzeko eta kalteak konpontzeko prozedurei. Dena den, egoerak beste ikasleei eskubidez dagozkien babes-neurriak hartzea eskatzen badu, Dekretu honetan bildutakoen artetik, ikastetxeak hartarako egokienak aplikatu beharko ditu, ikastetxez aldatzeko proposamena barne.

Horri jarraiki, Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa sailburuak proposatuta, Emakumeen eta Gizonen arteko Berdintasunerako otsailaren 18ko 4/2005 Legean aurreikusiriko izapideak egin ondoren, Euskadiko Hezkuntza Kontseiluari eta Euskadiko Aholku Batzorde Juridikoari entzun ondoren, eta Jaurlaritzaren Kontseiluak 2008ko xxxxxxxxxxaren xx(e{a})n egindako bilkuran eztabaidatu eta onartu ondoren, honako hau

XEDATZEN DUT:

ATARIKO KAPITULUA: XEDAPEN OROKORRAK

1. artikulua.- Xedea eta ezarpen-eremua

1. Dekretu honen xedea ikastetxeetako bizikidetza-esparrua arautzea da, legeek hezkuntza-jarduerari atxikitzen dizkioten helburuei jarraiki ikasleek gizarte demokratiko, plural, tolerante eta berdintasunean oinarrituan elkarrekin bizitzen ikas dezaten, dagozkien betebeharrak betez, Dekretuan arautzen diren eskubideak baliatuz eta hezkuntza-komunitateko gainerako kideen eskubideak errespetatuz.

2. Dekretu hau unibertsitateaz kanpoko irakaskuntzak ematen dituzten eta guztiz ala partzialki fondo publikoekin finantzatzen diren EAEko ikastetxe guztietako ikasleei aplikatuko zaie.

2. artikulua.- Eskubideak baliatzeko eta betebeharrak betetzeko printzipio orokorrak

1. Ikasle guztiek eskubide eta betebehar berberak dituzte. Eta beren adinaren eta egiten dituzten ikasketen mailaren arabera baliatuko dituzte eskubide eta betebehar horiek.

2. Ikasleek beren eskubideak baliatuko dituzte, beren betebeharrak betetzea eta hezkuntza-komunitateko gainerako kideen eskubideak aintzat hartu eta errespetatzea bazter utzi gabe.

3. Hezkuntza-komunitateko kide guztiek, ikasleei dagokienez, Dekretu honetan bildu diren eskubideak errespetatu behar dituzte. El respeto a los derechos de los demás constituirá para los alumnos y alumnas el límite para el ejercicio de los suyos propios.

4. Ikastetxeetako gobernu-organoek eta irakasleek ikasleen eskubideak egoki baliatzen direla eta betebeharrak zorrotz betetzen direla bermatuko dute, Dekretu honetan aurreikusitakoari jarraiki.

3. artikulua.- Printzipio orokorrak ikasleek beren betebeharrak ez betetzean izan dako jokabideak zuzentzeko

1. Ikasleen betebeharrak ez betetzea beti hartuko da, gutxienez, jokabide desegokitzat. Ez-betetze horrek hezkuntza-komunitateko gainerako kideei beren eskubideak baliatzea eta betebeharrak betetzea eragozten dien neurrian, ikastetxeko bizikidetzaren aurkako jokabidetzat edo bizikidetza horri kalte larria eragiten dion jokabidetzat hartuko da.

2. Ikasleen betebeharrak ez betetzeko jokabide guztiak lehenbailehen zuzendu beharko dira, zuzendu beharreko jokabidearekin lotutako neurrien bitartez.

3. Neurri zuzentzaileek helburu hezigarria izango dute, batez ere, hala zuzendu behar den jokabidea egin duen ikaslearentzat, nola gainerako ikasleentzat. Neurri zuzentzaileak hezkuntza-jardunaren baitan beteko dira, hainbat arlotako oinarrizko gaitasunak lortzen laguntzeko, hala nola gizarte- eta herritartasun-arlokoak nahiz autonomia eta ekimen pertsonalaren arlokoak.

4. Neurri zuzentzaileak proportzionaltasunaren eta gutxieneko esku-hartzearen printzipioak kontuan izanda ezarriko dira, eta adiskidetzearen eta kalte-ordainaren bidez irtenbidea lortzeari emango zaio lehentasuna, betiere ahal den hezkuntza-eraginkortasunik handiena lortzearren.

4. artikulua.- Dekretu honek tipifikatu gabeko jokabideei neurri zuzentzaileak aplikatzeko debekua

1. Ezein ikasleri ez zaio neurri zuzentzailerik aplikatuko Dekretu honetan ezarritakoaren arabera jokabide desegoki gisa, ikastetxeko bizikidetzaren aurkako jokabide gisa edo ikastetxeko bizikidetzari kalte larria eragiten dion jokabide gisa definituta ez dauden egite edo ez-egiteengatik.

2. Ikasturte bakoitzaren hasieran hezkuntza-komunitate osoak zer jokabide zuzenduko diren jakin dezan, ikastetxeek Dekretu honen edukia nahiz ikastetxearen Antolakuntza eta Jarduera Araudian edo Barne Araudian bildutako bizikidetza-arauak ezagutzera eman edo gogoraraziko dizkiete irakasleei, ikasleei eta haien guraso edo legezko ordezkariei, hartarako komenigarrien deritzoten prozeduraren bidez.

5. artikulua.- Bizikidetza-planak ikastetxeen barruko bizitza arautzean

1. Jokabideak zuzentzeko prozedurak ikastetxeen praktikan integratu beharko dira hezkuntzako beste baliabide bat izango balira bezala. Funts publikoek osorik edo parte batean sostengatzen dituzten ikastetxeetako bizikidetzarako planetan jasota behar du jokabideak zuzentzeko prozedurak. Ikastetxe horiek, Hezkuntza, Unibertsitateak eta

Ikerketa sailak xedatutakoarekin bat, Bizikidetzarako planak onetsi behar dituzte Hezkuntzako beren proiektuen parte gisa.

2. Bizikidetza-plan horrek berdinen artean, generoen artean eta kulturen artean bizikidetzarako funtsezko oinarritzat hartuko du norberaren eskubideak baliatzea eta besteen eskubideak errespetatzea, baita irakasleen, ikasleen eta irakasleak ez diren langileen arteko harremanetarako ere. Agiri horretan, gatazkak modu baketsuan ebazteko, adiskidetzeko eta kaltea ordaintzeko bitartekotza-prozedurak jaso beharko dira, baita bizikidetzarako hezkuntza-konpromisoak hartzeko zuzentarauak eta ikastetxean bizikidetzaren behatokia antolatzeko neurriak ere.

I. KAPITULUA: IKASLEEN ESKUBIDEAK ETA BETEBEHARRAK

Lehen atala.- Ikasleen eskubideak

6. artikulua.- Hezkuntza integrala izateko eskubidea.

1. Ikasleek beren nortasuna guztiz garatzeko aukera emango dien hezkuntza integrala jasotzeko eskubidea dute.

2. Hezkuntza integral horretan, oinarrizko gaitasunak, zientziaren eta kulturaren arloko edukiak eta lan-ohitura intelektual eta teknikoak hartu ez ezik, garapen harmoniatsua ere bultzatuko da honako hauei dagokienez: afektibotasuna, autonomia pertsonala, autoestimua, besteekiko eta ingurunearekiko harremanak izateko gaitasuna, eta jarduera profesionaletan, intelektualetan nahiz aisiakoetan jarduteko gaikuntza. Prestakuntza horrek barnean hartzen du ikasleek euskal herriko kide gisa beren kultura-nortasuna aurkitzea eta derrigorrezko irakaskuntza amaitu ondoren bi hizkuntza ofizialetan komunikatzeko gai izatea.

3. Ikastetxeetako hezkuntza- eta curriculum-proiektuak helburu horretara bideratuko dira, betiere, legeek hezkuntzari esleitzen dizkioten helburuen barnean. Hain zuzen ere, proiektu horietan 3/2005 Legearen —otsailaren 18koa, Haurrak eta Nerabeak Zaintzeko eta Babestekoaren— 24.2 artikuluan adierazitako alderdiak bilduko dira, baita 4/2005 legearen —otsailaren 18koa, Emakumeen eta Gizonen arteko Berdintasunari buruzkoaren— 29. artikuluan adierazitakoak ere. Era berean, programazioek eta irakasleen lan orok kontuan izango dituzte alderdi horiek, eta irakasleen aginpideak bermatuko duen lan-giroan garatu beharko da, eskola-jardueren barnean nahiz eskolatik kanpokoetan eta osagarrietan, eta irakasle guztien laguntzarekin.

7. artikulua.- Ikasle adingabeen eskubidea arreta berehala jasotzeko

1. Ikasle adingabeek ikastetxeen nahiz irakasleen arreta berehala jasotzeko eskubidea dute.

2. Arreta hori zuzenean eskainiko da eskumen-eremuari hala badagokio. Ez badagokio, aitzitik, erakunde edo zerbitzu eskumendunari kasua helaraziko zaio. Era berean,

gurasoei, adingabearen tutoreari edo, beharrezkoa balitz, Fiskaltzari gertakarien berri emango zaie berehala.

3. Ikastetxeak eta bertako irakasleak, ikasleei behar duten arreta berehala ematea bazter utzi gabe, behartuta daude tratu txarrak edo haurren babesik ezako edo arriskuko egoeren berri ematera adingabeen babesari buruzko eskumena duten Herri Administrazioei, edo, beharrezkoa denean, Fiskaltzari edo Agintaritza Judizialari. Esku-hartzeen kalitatea eta eraginkortasuna bermatzeko beharrezkoak diren adina datu eta informazioren berri eman beharko dute, eta aipatutako Administrazioei laguntza eman beharko diete egoera horiek saihestu eta konpontzeko.

4. Hala ere, beti kontuan izan beharko dira adingabearen lehentasunezko interesak. Era berean, derrigorrezko eskolatze-adineko ikasleren bat eskolatu gabe dagoela edo ikasleren batek absentismo-maila handia duela atzematen bada, Hezkuntza-agintariei eta tokiko erakundeei jakinarazi beharko zaie, eskola-absentismoan inplikatuta dauden Administrazio eta Erakunde guztien arteko lankidetza lortzearren. Nolanahi ere, behar den diskrezioz jardungo da, eta ikasle adingabearen bizitza pribatuan sartzea saihestuko da beharrezkoa ez bada.

5. Emakumeen eta haurren aurkako indarkeria-zantzurik atzeman badute, irakasleak behartuta egongo dira zantzu horiek ikastetxeko gobernu-organoei jakinaraztera, Haurrak eta Nerabeak Zaindu eta Babesteari buruzko otsailaren 18ko 3/2005 Legearen 25. artikuluan nahiz Emakumeen eta Gizonen arteko Berdintasunerako otsailaren 18ko 4/2005 Legearen 31. artikuluan aurreikusitakoaren arabera.

8. artikulua.- Ikastetxeak babesteko ikasle adingabeek duten eskubidea.

1. Ikasle adingabeek ikastetxeak haien ohorea, intimitatea eta irudi propioa babesteko eskubidea dute.

2. Ikastetxeetako gobernu-organoek behar diren neurriak hartuko dituzte bereziki ikasleen ohorerako, intimitaterako eta irudi propiorako eskubideei inork eraso edo kalte egin ez diezaien, eta, horretarako, beren Antolakuntza eta Funtzionamendu Araudien barruan edo Barne Erregimenean teknologia berrien erabilera arautzeko eta horiek mugatzeko mekanismoak garatu ahalko dituzte.

3. Ikastetxeetako gobernu-organoek zainduko dute ikasleen bizitza pribatuan, familian, etxean edo postan ikastetxeko inor arrazoirik gabe edo legez kanpo ez dela sartzen. Familiei, ikasleen bitartez, soilik ikastetxeko bizimoduari, irakaskuntza/ikaskuntzako jarduerari eta tutoretza-ekintzari buruzko jakinarazpenak, komunikazioak eta agiriak emango zaizkie, eta horiek guztiak honako hauek emango dituzte: administrazio-organoek, gobernu-organoek edo ikastetxeko koordinazio didaktikoak, beren funtzioen barruan, irakasleek eta gurasoen edo ikasleen legez eratutako elkarteen ordezkariek.

4. Ikastetxeetako gobernu-organoek, irakasleek nahiz administrazioko eta zerbitzuetako langileek beren lanbide-jardueraren bidez ikasleei eta haien familiei buruz eskuratzen dituzten datu pribatu guztiak behar den diskrezioz erabiliko dituzte.

5. Era berean, ikastetxeetako gobernu-organoek eragotziko dute ikasleei buruzko informazioa hedatzea edo haien irudia edo izena erabiltzea komunikabideetan, ikasleen intimitateari, duintasunari, ohoreari, ospeari edo legezko interesei kalterik egin ez diezaieten.

9. artikulua.- Errendimendu akademikoaren balioespen objektiboa izateko eskubidea

1. Ikasleek eskubidea dute beren dedikazioa, ahalegina eta errendimendua objektibotasunez aintzat hartu eta balioets diezaieten.

2. Aipatu berri dugunaren berme gisa, beren antolakuntza- eta funtzionamendu-erregelamenduan edota barne-erregimeneko erregelamenduan, ikastetxeek hainbat gauza bermatuko dituzte: batetik, irakasle guztiek ebaluatzeko irizpideak, helburuak eta edukiak ezagutzen dituztela; eta, bestetik, ikasturte amaierako nahiz ikasturte bitarteko ebaluazio-saioen ondotik, ikasleei, haien gurasoei edo –adinez txiki direnean– legezko ordezkariei informazioa emango zaie. Era berean, hala eskatuz gero, azken kalifikazioaren gain eragina izango duten lanak, ariketak eta probak zuzendu ondotik ikusteko aukera bermatuko zaie. Horrela, bermatu egingo da aipatu probak berrikusteko eskubidea. Bermatuko da ere azken kalifikazioen kontrako barne-erreklamazio prozedura egotea. Prozedura hori betetzekoa da, egoki balitz, dagokion Hezkuntzako Lurralde Ordezkaritzara jo aurretik.

3. Ikastetxeek ikasleak ikasturte osoan ebaluatzeko erabili diren proba, lan eta ariketa guztiak gordetzeko beharrezkoak diren neurriak ezarri beharko dituzte, ez-ohiko azken deialdiko kalifikazioak erreklamatzeko epea amaitu arte. Erreklamazioa egiten bada, aurkeztutako erreklamazioa ebazteko kontuan hartu beharko diren eta erreklamazioa egin duten ikasleei itzuli ez zaizkien zuzendutako ariketa eta lan guztiak nahiz gainerako ikasleenak gorde beharko dira konparaketa-oinarri gisa erabiltzeko, horiei buruzko administrazio-erabaki bat edo ekintza judizial bat egin daitekeen bitartean.

10. artikulua.- Eskola- eta lanbide-orientaziorako eskubidea

1. Ikasleek hezkuntza- eta lanbide-orientazioa jasotzeko eskubidea dute. Orientazioa ikasleen trebetasun, gaitasun, nahi eta interesetan oinarrituko da, eta sexuan edo bestelako zirkunstantziaren batean oinarritutakoak baztertu egingo dira.

2. Eskubide horrek honako hauek hartzen ditu barnean:

a) Ikasleei, ikastetxean sartzen direnetik, hezkuntza-orientazioko zerbitzuak ematea, aukera egokiak eginez, ikasle bakoitzaren trebetasun, gaitasun, nahi eta interesetarako ikasketa-planik egokiena aukeratzeko, batez ere maila edo ziklo bakoitzaren amaieran.

b) Eskaintzen zaizkien aukerei buruzko aholkuak ematea ikasleei, enpleguaren egoerari eta aurreikuspenei buruzko informazioa kontuan hartuta. Horri dagokionez, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzaren Ondoko ikastetxeek harremanak izango dituzte beren inguruneko Erakunde eta enpresa publiko eta pribatuekin.

11. artikulua.- Osotasun, nortasun eta duintasun pertsonaleko eskubidea

1. Ikasleek beren osotasun fisikoa eta morala errespeta diezaieten eskubidea dute, baita beren nortasun eta duintasun pertsonala ere, eta ez zaie inoiz tratu iraingarri edo laidogarria emango. Era berean, zeinahi eraso fisiko edo moralaren aurrean babesa jasotzeko eskubidea dute.

2. Jokabideren bat zuzendu behar zaienean, arbitrariotasunik gabeko neurrien bidez zuzenduko zaie, eta Dekretu honetan ezarritako berme formalen arabera betiere. Era berean, ikasleei ezin izango zaie sekula zigor fisiko edo moralik ezarri.

3. Ikasleen jarduera akademikoa segurtasun- eta higiene-baldintza egokietan egin beharko da. Antolakuntza eta Jarduera Araudiek edo Barne Araudiek zehaztu beharko dute jolastokiak nola zaindu behar diren, eta ikasleek zalantza izpirik gabe jakin beharko dute unean-unean zein irakaslerengana edo ikastetxeko zein arduradunengana edo zein agintari akademikorengana jo dezaketen edozein eraso fisiko edo moralen aurkako babesa berma diezaien.

4. Ikastetxeetako gobernu-organoek, irakasleek eta ikastetxeko gainerako langileek berdinen arteko tratu txarrak ezabatzen lagunduko dute, ezarritako prozedurei jarraiki eta Zuzendariari haren berri emanez, hark Hezkuntza Administrazioari jakinaraz diezaion.

5. Eskola-eremuan ez da inola ere tabakoa, alkohola edo bestelako drogarik edukitzen eta kontsumitzen utziko.

12. artikulua.- Kontzientzia-askatasunerako eskubidea

1. Ikasleek eskubidea dute beren kontzientzia-askatasuna eta beren erlijio-sinesmenak nahiz sinesmen moral eta ideologikoak errespeta diezazkieten.

2. Eskubide horren berme gisa, ikasleek, Ikastetxearen Hezkuntza Proiektuari, eta, hala badagokio, ikastetxearen nondik norakoari buruzko informazio nahikoa izan beharko dute matrikulatu aurretik.

3. Ikasleek erlijioaren eta moralaren arloan beren sinesmenekin bat datorren irakaskuntza aukeratzeko duten eskubidea bermatuko dute ikastetxeek, baita horrelako irakaskuntzarik ez jasotzekoa ere, eta aukera horrek ez du diskriminaziorik eragingo. Era berean, ikastetxeetan ematen den irakaskuntzak inolako manipulazio ideologikorik ez izatea bermatuko dute ikastetxeek.

13. artikulua.- Ikastetxeetan biltzeko eskubidea

1. Ikasleak ikastetxeetan bildu ahal izango dira eskolako nahiz eskolaz kanpoko jarduerak gauzatzeko, baita hezkuntza edo trebakuntza xede duten jarduerak gauzatzeko ere.

2. Antolakuntza eta Jarduera Araudiek edo Barne Araudiek biltzeko eskubidea baliatzeko modua, ordua, espazioak eta lekuak arautuko dituzte, baita derrigorrezko aurretiazko baimentzeak edo jakinarazpenak, edo bertaratu daitezkeenak ere. Horretarako kontuan hartuko da irakatsi eta ikasteko jardueren garapen normalean izan dezaketen intzidentzia-maila.

3. Ikastetxeak bere Antolakuntza eta Jarduera Araudian edo bere Barne Araudian ezartzen dituen baldintzetan, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako hirugarren mailatik gorako ikasleek eskoletara bertaratzeari buruz hartzen dituzten erabaki kolektiboak ez dira jokabide desegokitzat, bizikidetzaren aurkako jokabidetzat edo bizikidetzari kalte larria eragiten dion jokabidetzat hartuko eta horiei erantzuteko ez da neurri

zuzentzailerik ezarriko, betiere biltzeko eskubidea baliatuta hartu badira eta aldez aurretik ikastetxeko Zuzendaritzari jakinarazi bazaizkio, ikastetxeak ezarrita dituen arauei jarraiki.

14. artikulua.- Adierazpen-askatasunerako eskubidea ikastetxeetan

1. Ikasleek adierazpen-askatasunerako eskubidea dute, beren iritziak askatasunez, bakarka eta taldean, adierazi ahal izateko.

2. Ikastetxeetako Antolakuntza eta Jarduera Araudiek edo Barne Araudiek zehaztuko dute idazki bidez adierazpenerako eskubidea baliatzeko modua eta espazioak.

3. Ikasleak artikulu honetan eta aurrekoan adierazitako eskubideak betetzeko eskola-eremutik ateratzekoak badira, gurasoen edo legezko ordezkarien baimen idatzia beharko dute, baldin eta adinez txiki badira. Idazki horretan, ikastetxetik ateratzeko baimena zer ordutan ematea eskatzen den adierazi beharko da, hala badagokio, erantzukizun zibilak zehazteko, eta derrigorrezkoen ondorengo hezkuntzetako ikasleen kasuan izan ezik; azken horien kasuan, gurasoen edo legezko ordezkarien idazki bidezko baimen orokorrarekin nahikoa izango da.

15. artikulua.- Ikasleek elkartzeko duten eskubidea

1. Ikasleek elkartzeko eta elkarteak, federazioak nahiz konfederazioak osatzeko eskubidea dute, indarrean dauden legeetan oro har xedatutakoarekin bat.

2. Ikastetxeetako Antolakuntza eta Jarduera Araudietan edo Barne Araudietan erabakitakoari jarraiki, ikastetxeek lokal egokiak utzi beharko dizkiete ikasleei ikasle-elkarteen berezko jardueretarako, betiere azpiegiturak ezarritako mugak kontuan izanik eta jarduera akademikoa eten gabe. Ahal den neurrian, utzitako lokalak premiei egokitzen zaizkiela eta behar bezala erabiltzen direla bermatu beharko du ikastetxeko zuzendaritzak, bai elkarteek modu iraunkorrean erabiltzeko izaten diren lokalen kasuan, baita unean uneko premiaren arabera erabiltzen direnen kasuan ere.

16. artikulua.- Parte hartzeko eskubidea.

1. Ikasleek ikastetxeko jardueran eta bizimoduan parte hartzeko eskubidea dute, indarrean dauden arauei jarraiki.

2. Horrez gain, ikasleen partaidetzarako organo espezifikoak eratu beharko dira, ikastetxe publiko edo itunpeko ikastetxe pribatu bakoitzak bere Antolakuntza eta Jarduera Araudian edo bere Barne Araudian ezartzen duenaren arabera. Gutxienez, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzatik aurrera ikasturte eta talde bakoitzeko ordezkariak egongo dira, baita ordezkari horiek kide izango diren kide anitzeko organo bat ere.

3. Erregelamendu horiek hainbat funtzio ezartzen dizkiote ikasleen partaidetzarako organo kide anitzari. Artean, gutxienez, Ordezkaritza Organo Gorenean edo Eskola kontseiluan ikasleen ordezkari izango direnei aholkuak eman eta laguntza eskaintzea. Ordezkariek aipatutako organoetara eramango dituzte ordezkatzen dituzten maila, berezitasun edo lanbide-familien arazo zehatzak. Ikasle horiek Ordezkaritza Organo Gorenean edo Eskola Kontseiluan proposamen edo eskaera guztiak aurkeztuko edo

beroriei helaraziko dizkiete. Horrez gain, ordezkariek enpresetan praktikak egiteko hitzarmenei buruzko informazioa jasoko dute eta praktiken jarraipenean parte hartu. Ordezkariak, halaber, Ordezkaritza Organo Gorenaren nahiz ikasle ordezkatuen arteko informazioaren garraiobide izango dira.

4. Edonola ere, ikasleen ordezkari izango direnak zuzeneko nahiz isilpeko bozketaren bidez hautatuak izan behar dira taldeko edo mailako bakoitzeko ikasleen artean, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzaz edo horren baliokideaz geroztik. Lehen Hezkuntzako ikasleak dituzten ikastetxeetan, Antolakuntza eta Jarduera Araudiak edo Barne Araudiak ikasleen adinerako egokienak diren parte hartzeko mekanismoak ezarri ahal izango ditu.

17. artikulua.- Informazioa erabiltzeko eskubidea.

1. Ikasleek, adinaren eta heldutasun-baldintzen arabera, beren garapenerako informazio egokia bilatzeko, jasotzeko eta erabiltzeko eskubidea dute.

2. Ikastetxeetako gobernu-organoek haien eskubideak betetzeko beharrezkoa den informazio guztia emango diete ikasleei.

3. Ikastetxeetako ikasleek eskubidea dute informazioa jasotzeko beren partaidetzarako taldeko organo kideen eta Ordezkaritza Organo Goreneko edo Eskola Kontseiluko ordezkarien eskutik, bai ikastetxeko gaien inguruan, bai, oro har, Hezkuntza Sistemari dagozkion gaien inguruan.

18. artikulua.- Aukera-berdintasunerako eskubidea

1. Hainbat arlotako gabeziak eta desabantailak (pertsonalak, familia-arlokoak, ekonomikoak, sozialak eta kulturalak) konpentsatzeko behar dituzten laguntzak jasotzeko eskubidea dute ikasleek, batez ere hezkuntza-premia bereziak badituzte, hain zuzen ere Hezkuntza Sisteman sartzea eta bertan irautea zailtzen dizkieten hezkuntza-premia bereziak badituzte.

2. Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailak eskubide hori bermatzeko, ikasleen premiei egokitutako laguntza-politika ezarriko du, baita integraziora eta hezkuntza-premia bereziei erantzutera bideratutako neurri hezigarriak ere.

3. Hezkuntzako premia bereziak dituzten ikasleek beren beharren araberako arreta jaso beharko dute matrikulatuak dauden ikastetxeetan, ikastetxearen berezko baliabideekin eta Hezkuntza Administrazioak ikastetxearen esku jarri dituen baliabideekin.

4. Ikastetxeek beste zerbitzu publikoekin eta udaletako, lurraldeetako nahiz Autonomia Erkidegoko beste zerbitzuekin harremanak izango dituzte arlo soziokulturalean eta arlo ekonomikoan bereziki behartsuak diren ikasleen premiei erantzuteko.

19. artikulua.- Gizarte-babeserako eskubidea

1. Ikasleek hezkuntza-arloan gizarte-babesa jasotzeko eskubidea dute, familia-ezbeharren edo istripuen kasuan.

2. Osasunaren eta Gizarte Segurantzaren arloan indarrean dagoen legeriaren arabera dituzten eskubideak alde batera utzi gabe, Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailak beharrezkoak diren baldintza akademiko eta ekonomikoak ezarriko ditu familia-ezbeharra, istripua edo gaixotasun luzea izan duten ikasleek beren ikasketei eutsi eta ikasketak amaitzeko edo geroko ikasketei heltzeko aukera izan dezaten.

3. Kasu horietan, derrigorrezko mailetan diharduten ikasleek beren eskola-errendimendua ziurtatzeko behar den laguntza jasotzeko eskubidea dute. Laguntza hori ikastetxearen bidez, Oinarrizko Urrutiko Hezkuntzako Ikastetxeen bidez, edo Lurralde Ikastetxeen esku dauden Ospitaleko, Etxez Etxeko eta Terapeutikako Hezkuntza-arloko Arretarako baliabideen bidez.

4. Ikastetxeek babes-neurriak hartu beharko dituzte berdinen arteko tratu txarren kasuetan eta bereziki eskola-jazarpenen eta emakumeen aurkako erasoen kasuetan. Beharrezkotzat jotzen badute, jazarleak ikastetxez aldatzea berehala proposatu dezakete edo, jazarpenaren biktimek nahiago badute eta hala eskatzen badute, biktimak lekuz alda ditzakete. Nolanahi ere, behar duten laguntza psikologikoa jasotzeko eskubidea izango dute jazarpenaren biktimek.

20. artikulua.- Ikastetxean ikasleen eskubideak errespetatzen direla bermatzea

1. Ikasle guztiek jakin beharko dituzte eurei eta gainerako kideei indarreko ordenamendu juridikoan aitortzen zaizkien eskubideak. Era berean, eskubide horiek errespetatzen eta baliatzen ikasi beharko dute, betiere duten adinak horretarako aukera ematen badie.

2. Beren eskumenen eremuaren barruan, ikastetxeko Gobernu Organoek, baita irakasleek ere, aurreko artikuluetan adierazitako eskubide guztiak eta Legeek nahiz Nazioarteko Itunek ikasleei aintzat hartzen dizkieten eskubide guztiak baliatzeko aukera bermatuko dute. Ikasle adingabeei dagokienez, berezi babestuko dira Adingabearen Babes Juridikoaren urtarrilaren 15eko 1/1996 Lege Organikoak nahiz Haurrak eta Nerabeak Zaintzeko eta Babesteko otsailaren 18ko 3/2005 Legeak aintzat hartzen dituztenak, eta, oinarrizko printzipio gisa, haurren eta nerabeen interes gorenari emango zaio lehentasuna aldi bereko beste edozein interes legitimoren aurrean.

3. Era berean, ikastetxeetako Gobernu Organoek eta irakasleek eskubide horiek legeek ezarritako mugen barnean baliatuko direla zainduko dute, eta ikasleen arteko harremanetan ezein eratako diskriminazio-egoerarik gerta ez dadin arduratuko dira, hain zuzen ere, honako hauek arrazoitzat hartuta diskriminaziorik gerta ez dadin: jaiotza, adina, arraza, sexua, egoera zibila, orientazio sexuala, gaitasun fisikoa edo psikikoa, osasun-egoera, hizkuntza, kultura, erlijioa, sinesmena, ideologia edota beste edozein zirkunstantzia pertsonal, ekonomiko edo sozial.

Bigarren atala.- Ikasleen betebeharrak

21. artikulua.- Ikasteko betebeharra

1. Ikaslearen betebeharra da bere gaitasun guztiak albait gehien garatzeko ikastea eta ahalegina egitea. Hain zuzen ere, duintasunez bizitzeko, elkarrekin bizitzeko eta etorkizunean laneratzeko behar diren gaitasunak lortzearren, behar adinako lana egingo du eta behar den interesez; era berean, lan intelektualerako giro egokia sortzen eta giro horri eusten lagundu behar du, eta bere portaerarekin ez du eragozpenik sortuko gelan.

2. Ikasleak behartuta daude azterketak eta ariketak egiten dituztenean zintzo jokatzera, eta, beraz, beren ahalegina eta irakasleak maila bakoitzean baimendutako liburuak nahiz materialak besterik ez dituzte baliatuko.

22. artikulua.- Prestakuntza-jardueretan parte hartzeko betebeharra

Ikasle guztiek hartu behar dute parte prestakuntza-jardueretan, interesez jardunez, agintzen dizkieten lan pertsonalak eginez eta antolatzen diren lan-taldeetan lagunduz.

23. artikulua.- Bertaratzeko betebeharra

1. Ikasleek egunero joan behar dute eskolara, puntualtasunez eta justifikatu gabeko absentziarik izan gabe, eta sartzeko nahiz irteteko ordutegiak errespetatu behar dituzte.

2. Honako hauek hartuko dira justifikatu gabeko bertaratze- eta puntualtasun-hutsegitetzat: ikasleak edo, ikaslea adingabea bada, haren gurasoek edo legezko ordezkariek idazki bidez arrazoitzen ez dituztenak. Horretarako, ikastetxean ezarritako arauen arabera onargarria den justifikazioa aurkeztu beharra dago, Dekretu honetako 13.3 eta 14.3 artikuluetan ezarritakoaren aurka joan gabe.

24. artikulua.- Bizikidetza errazteko betebeharra

1. Ikasleek parte hartu eta laguntza eman behar dute ikastetxean eskola-bizikidetza hobetzeko eta ikasteko giro egokia lortzeko, betiere ikaskideen hezkuntzarako eskubidea eta irakasleen agintaritza eta orientazioak errespetatuz.

2. Horretarako, ikasleek beren ikastetxeko Antolakuntza eta Jarduera Araudian edo Barne Araudian bildutako Bizikidetza Arauak jakin behar dituzte; irakasle eta hezkuntza-komunitateko kide guztien eskubideak errespetatu behar dituzte, eta portaera egokia izan behar dute haiekin guztiekin, besteek beren eskubideak baliatzeko dituzten eskubideak urratu gabe, sortzen diren gatazkak konpontzeko metodo baketsuak soilik erabiliz, eta betiere ikaskideekiko tolerantziaz eta elkartasunez jokatuz eta hezkuntza-komunitateko gainerako kideen eskubideak baliatzea erraztuz.

3. Ikasleek bizikidetzarentzat aurkakoak eta larriki kaltegarriak diren jokabideen neurri zuzentzaileak aplikatzeko lagundu behar dute, zuzendariak edo, hala badagokio, instrukzioaz arduratzen den edozein irakaslek eskatzen dienean lekuko gisa deklaratuz.

25. artikulua.- Norberaren kontzientzia-askatasuna errespetatzeko betebeharra

1. Ikasleek hezkuntza-komunitateko kide guztien kontzientzia-askatasuna, erlijioaren eta moralaren arloko sinesmenak, eta duintasuna, osotasuna eta intimitatea errespetatu

behar dituzte, honako hauek arrazoitzat hartuta inolako diskriminaziorik egin gabe: jaiotza, adina, arraza, sexua, egoera zibila, orientazio sexuala, gaitasun fisikoa edo psikikoa, osasun-egoera, hizkuntza, kultura, erlijioa, sinesmena, ideologia edo beste edozein egoera edo zirkunstantzia pertsonal, ekonomiko edo sozial.

2. Ikasleek beren ikaskideen erabakiak errespetatu beharko dituzte, ikaskideek adierazteko, biltzeko edo elkartzeko eskubide indibidualak modu kolektiboan baliatzeko ekintzetan parte hartu nahi ez dutenean.

3. Ikasleek ez dute hezkuntza-komunitateko kide bakar bat ere iraindu, mehatxatu edo difamatzeko ezein adierazpenik egingo.

4. Ikasleek, eskola-eremuan, ezin izango dute grabazio-baliabiderik erabili, salbu eta ikastetxeak programatutako jardueretan horrelako baliabideak erabili behar badira. Kasu horietan ere ezin izango dute hezkuntza-komunitateko inor grabatu hark nahi ez badu eta hartarako baimena esanbidez ematen ez badu.

26. artikulua.- Eskolako arauak errespetatzeko betebeharra

1. Ikasleek, ordenamendu juridikoak hezkuntza-komunitateko gainerako kideei aitortzen dizkien eskubideez gain, ikastetxeko antolamenduko, bizikidetzako eta diziplinako arauak ezagutu eta errespetatu behar dituzte, ikastetxearen Antolakuntza eta Jarduera Araudiko edo Barne Araudiko xedapenak osorik betez, ikastetxeko Hezkuntza Proiektua errespetatuz, eta, hala badagokio, ikastetxearen ideiak eta izaera errespetatuz, baita horrekin ados ez daudenean ere.

2. Ikasleek beren eskumenen arloan ikastetxeko gobernu-organoen erabakiak bete beharko dituzte, norberaren garbiketari eta norberaren gauzak, jantziak, tresnak edo aparatu elektronikoak erabili eta erakusteari buruzkoak barnean hartuta, eta, era berean, atsedenaldietan eskola-eremutik kanpo egin daitezkeen irteerei buruzko eta irteeretan erakusten duten portaerari buruzko erabakiak ere bete beharko dituzte. Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako hirugarren ikasturtetik aurrera ikasle adingabeei irteera horiek baimentzeko, gurasoen edo legezko ordezkarien idazki bidezko eskabidea beharko da Dekretu honetako 14.3 artikuluan ezarritakoaren aurka joan gabe.

3. Era berean, ikasleek irakasleen, hezkuntzako laguntzaileen nahiz legezko araudiak esleitu dizkien funtzioak gauzatzen ari diren ikastetxeko irakasle ez direnen jarraibideak bete beharko dituzte.

4. Ikastetxeak ezartzen dizkien hezkuntza-neurri zuzentzaileen barnean hartutako ekintzak betetzeko betebeharra dute ikasleek.

27. artikulua.- Instalazioak errespetatzeko betebeharra

1. Ikasleek ikastetxeko ekipamenduak eta material didaktikoak zaintzeko eta egoki erabiltzeko betebeharra dute, ikastetxeko, instalazioak, altzariak eta ekipamendu orokorra beren nolakotasunaren arabera eta beren helburuetarako erabiliz, eta, hala badagokio, irakaslearen edo irakasleak ez diren langileen jarraibideen arabera. Ez dute inola ere ikastetxeko ekipamendua baimenik gabe erabiliko ezarritakoak ez diren helburuetarako, ezta dagokion ordutegitik kanpo.

2. Ikasleek, baimenik gabe, ez diote kanpoko inori ikastetxean sartzeko aukera erraztuko, eta ez dira bidegabe sartu den inorekin ibiliko bertan. Ildo horretatik, legez eratu diren eta ikastetxean ezarri diren ikasle-elkarteak ordezkatzen dituzten pertsonak ez dira ikastetxetik kanpoko pertsonatzat hartuko, betiere ordezkari gisa identifikatzen dien dokumentazioa baldin badute eta elkarteko zuzendaritzari beren bisitaren berri eman badiote.

3. Ikasleek hezkuntza-komunitateko gainerako kideen gauzak errespetatu behar dituzte eta ikastetxearen testuliburuak nahiz gainerako material didaktikoak erabiltzeko baldintza egokietan mantendu behar dituzte.

II. KAPITULUA: DESEGOKIAK ETA AURKAKOAK DIREN NAHIZ BIZIKIDETZAN KALTE LARRIAK ERAGITEN DITUZTEN JOKABIDEAK ETA HORIEN ZUZENKETA

Lehen atala.- Xedapen orokorrak

28. artikulua.- Zuzendu behar diren jokabideak

Desegokiak, aurkakoak eta bizikidetzarentzat larriki kaltegarriak diren jokabideak baino ezin izango dira zuzendu.

29. artikulua.- Ikasleen adinari egokitzea

1. Dekretu honetan xedatutakoa derrigorrez aplikatuko da Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzatik aurrerako kasu guztietan.

2. Lehen Hezkuntzan dekretu honetan ezarritako betebeharretako bat betetzen ez bada, irakasleek jokabide desegokia zuzendu beharko dute horretarako ezarri diren neurrietako bat berehala eta ahoz baliatuz. Neurri horiek aplikatu behar dira pertsonek edota objektuek balizko kalteak jaso ez ditzaten behin-behineko neurri ezarrien aurka egin gabe.

3. Salbuespen gisa, ikaslearen jokabidea ikastetxeko bizikidetzarentzat larriki kaltegarria izan daitekeenean, eta jokabide hori ikaslearentzat edota hezkuntza komunitateko gainerako kideentzat arriskutsua bada, zuzendariak ohiko prozedura erabili eta dekretu honetan jokabide horiek zuzentzeko ezarri diren neurriak aplikatu ahal izango ditu, betiere, Hezkuntzako Ikuskaritzari aurrez jakinarazpena igorriz.

Bigarren atala.- Jokabide mota desberdinak

30. artikulua.- Jokabide desegokiak

1. Hona hemen jokabide desegokien zerrenda:

a) Justifikatu gabeko puntualtasun-hutsegiteak.

b) Justifikatu gabeko bertaratze-hutsegiteak.

c) Ikastetxeko instalazioei, ikastetxeko materialari edo hezkuntza-komunitateko gainerako kideen gauzei narriadurak eragitea, zabarkeriagatik gertatzen denean.

d) Irakasleek edo agintari akademikoek agindutakoa ez betetzea, betiere ikasleak haiek mespretxatzen eta iraintzen ez baditu edo diziplina nahita hausten ez badu; baita ikastetxeko gainerako langileek beren jardunean emandako aginduei jaramonik ez egitea ere.

e) Hezkuntza Komunitateko kideen aurkako adeitasunik ezako jarrera, keinu edo hitzak.

f) Ikastetxeko Gobernu Organoak bere eskumenen eremuan debekatutako ekipoak, materialak, jantziak edo aparatuak ikastetxera eramatea.

g) Ikastetxeko ekipamendua (elektronikoa, mekanikoa, telefonikoa, informatikoa edo zeinahi motatakoa) baimenik gabe edo baimendutakoak ez diren helburuetarako erabiltzea.

h) Ikastetxeko langileei gezurra esatea edo informazio faltsua ematea, betiere horrek hezkuntza-komunitateko inori kalterik eragiten ez badio.

i) Kalifikaziorako baliatuko diren azterketa, proba edo ariketetan kopiatzea edo besteei norberarena kopiatzen erraztea, edo azterketa, proba edo ariketa horietan baimenduta ez dauden material edo aparatuak erabiltzea.

j) Hartarako baimenik ez dutenei ikastetxean sartzeko aukera erraztea edo haiekin sartzea, ikastetxeko Bizikidetza-arauen edo Gobernu Organoen jarraibideen aurka.

k) Ikaskideen gauzak nahita erabiltzea, haien borondatearen aurka.

l) Norberaren betebeharren beste edozein ez-betetze, betiere hezkuntza-komunitateko gainerako kideei beren eskubideak baliatzea galarazten, oztopatzen edo eragozten ez badie, eta jokabide hori ikastetxeko bizikidetzaren aurkako jokabide gisa edo bizikidetza horri kalte larria eragiten dion jokabide gisa sailkatuta ez badago.

2. Ikastetxeek, beren Antolakuntza eta Jarduera Araudietan edo Barne Araudietan, artikulu honetako 1.l) idatz-zatian argi eta garbi sar daitezkeen jokabideen adibide zehatzak bildu ahal izango dituzte.

31. artikulua.- Ikastetxeko bizikidetzaren aurkako jokabideak

1. Hona hemen ikastetxeko bizikidetzaren aurkako jokabideen zerrenda:

a) Ikastetxeetako lagun bakarreko aginte-organoen edo irakasleen aginduak eta ikastetxeko gainerako langileek beren eginkizunen jardunean emandako aginduak ez betetzea, betiere horrekin batera diziplinarik eza agertzen bada edota irainak, mespretxuak, desafioak edo mehatxuak egiten badira.

b) Ikaskideen edo hezkuntza-komunitateko gainerako kideen aurkako mehatxuak edo irainak, betiere jokabide horiek ikastetxeko bizikidetzari kalte larria eragiten dioten jokabide gisa sailkatuta ez badaude, baita honako hauek ere: hezkuntza-komunitateko gainerako kideen aurkako keinuak edo jarrerak, ezbairik gabe erasotzeko saiakeratzat edo mehatxutzat har daitezkeenak.

c) Azterketa-ereduak lapurtzea edo erantzunak kopiatzea, eta horiek guztiak hedatzea, saltzea edo erostea.

d) Noten buletinetan edo gurasoentzako nahiz legezko ordezkarientzako beste edozein dokumentutan edo jakinarazpenetan aldaketak egitea, eta, ikasle adingabeei dagokienez, dagokien hartzaileei ez ematea edo erantzunak aldatzea.

e) Kalteak eragitea bidegabeko erabileragatik ikastetxeko lokalei, altzariei, materialari edo dokumentuei, edo hezkuntza-komunitateko gainerako kideen gauzei, jokabide hori ikastetxeko bizikidetzari kalte larria eragiten dion jokabidea ez bada.

f) Ikastetxeko Ordezkaritza Organo Gorenak edo Eskola Kontseiluak hartutako baliozko erabakiak nahita ez betetzea.

g) Besteek ohorerako, intimitaterako eta irudi propiorako duten eskubidea ez errespetatzea, haiek, edo, hala badagokio, haien gurasoek edo legezko ordezkariek, baimena eman gabe grabazio-baliabideak erabiliz.

h) Beste edonori bere eskubidea baliatzeko aukera galaraztea, indarkeria erabili gabe, eta beste edonor bere borondatearen aurka zerbait egitera behartzea, betiere indarkeriarik erabili gabe.

i) Ordena nahasten duten portaerak autobusean edo eskolako jangelan, bai bakarka bai taldean, eta betiere bizikidetzan kalte larria eragiten ez badute.

j) Hezkuntza-komunitateko edozein kiderengan lesio fisikoak eragin ditzaketen objektuak zuhurtziarik gabe erabiltzea.

k) Ikastetxeko langileei gezurra esatea, informazio faltsua ematea edo norberaren nortasuna ezkutatzea, horren ondorioz hezkuntza-komunitateko beste kide batzuei kalte egiten bazaie.

l) Diskriminazioa dakarren edozein egintza edo jokabide, diskriminazio horren arrazoia edozein izanik ere: jaiotza, adina, arraza, sexua, egoera zibila, orientazio sexuala, gaitasun fisikoa edo psikikoa, osasun-egoera, kultura, erlijioa, sinesmena, ideologia, edo beste edozein egoera edo zirkunstantzia pertsonal, ekonomiko edo sozial. Betiere bizikidetzan kalte larria eragiten duen jokabidetzat hartzen ez bada.

m) Aurreko artikuluan adierazitako jokabide desegokiren bat gehienez ere hiru aldiz egitea hiruhileko akademiko berean, betiere aurreko biak zuzendu badira, eta, ikasle adingabeei dagokienez, gurasoei edo legezko ordezkariei jakinarazi bazaizkie.

n) Ikasleen betebeharrak ez betetzea dakarren beste edozein jokabide, betiere hezkuntza-komunitateko gainerako kideei beren eskubideak baliatzeko edo beren betebeharrak betetzeko eragozpenik sortzen ez badie eta jokabide hori hurrengo artikuluan bilduta ez badago, ikastetxeko bizikidetzari kalte larria eragiten dioten jokabideen artean, hain zuzen ere.

2. Ikastetxeek, beren Antolakuntza eta Jarduera Araudietan edo Barne Araudietan, artikulu honetako 1.n) idatz-zatian argi eta garbi sar daitezkeen jokabideen adibide zehatzak bildu ahal izango dituzte.

32. artikulua.- Ikastetxeko bizikidetzari kalte larria eragiten dioten jokabideak

1. Hona hemen bizikidetzari kalte larria eragiten dioten jokabideen zerrenda:

a) Ikastetxeetako Gobernu Organoekiko edo beren eskumenak betetzen diharduten irakasleekiko diziplinarik ezako egintza edo obedientzia-ukatze esplizitu guztiak, ezarritako neurri zuzentzaileak betetzeari uko egitea barne, baita hezkuntza-komunitateko kideen aurkako adierazpen biziki laidogarri edo iraingarriak ere, laido edo irain horiek edozein modutan adierazita ere: ahoz, idazki bidez, edo baliabide informatikoak edo ikus-entzunezkoak erabiliz.

b) Diskriminazioa dakarten edo adierazten duten irainak erabiltzea, diskriminazio horren arrazoia edozein izanik ere: jaiotza, adina, arraza, sexua, egoera zibila, orientazio sexuala, gaitasun fisikoa edo psikikoa, osasun-egoera, hizkuntza, kultura, erlijioa, sinesmena, ideologia, edo beste edozein egoera edo zirkunstantzia pertsonal, ekonomiko edo sozial.

c) Jazarpen sexista, Emakumeen eta Gizonen arteko Berdintasunerako otsailaren 18ko 4/2005 Legeari jarraiki halakotzat hartuta: nahi ez duen pertsona batekin eta pertsona horren sexua dela-eta, hitzez, hitzik gabe edo fisikoki edozein jokabide izatea, eta horren helburua edo ondorioa pertsona horren duintasunari erasotzea edo kikilduta, etsai, makurrarazita, irainduta edo laidoztatua sentiarazteko giroa sortzea bada.

d) Hezkuntza-komunitateko edozein kideren aurkako eraso fisiko edo psikologikoa.

e) Ikastetxeko hezkuntza-komunitateko kideak beren osasunerako eta osotasun pertsonalerako oso kaltegarriak diren jokaerak egitera bultzatzea, hala nola tabakoa, alkohola eta drogak kontsumitzera bultzatzea.

f) Bizikidetzaren aurkako jokabide guztiak, taldean egiten direnean edo haien berri nahita zabaltzen denean, ahoz, idazki bidez, ikus-entzunezko baliabideen edo baliabide informatikoen bidez; baita berdinen arteko tratu txarreko egoeretan parte hartzen dutenean ere.

g) Liskar edo jokabide erasokorrak eragitea edo jokabide horietan parte hartzea, betiere lesioak eragiteko arrisku larria sortzen bada.

h) Nahita kalteak eragitea ikastetxearen instalazioetan edo ondasunetan, ikastetxeko langileei, beste ikasle batzuei edo beste pertsona batzuei, bai bakarka bai taldean.

i) Ordena nahasten duten jokabideak autobusean edo eskolako jangelan, betiere hezkuntza-komunitateko edozein kiderentzako egoera arriskutsuak sortzen badituzte.

j) Grabazio-baliabideak erabiliz, besteek ohorerako, intimitaterako eta irudi propiorako duten eskubidea ez errespetatzea, aldez aurretik haiek, edo, hala badagokio, haien gurasoek edo legezko ordezkariek, horrelakorik nahi ez dutela esanbidez adierazi badute.

k) Ikastetxeko jarduneko egintzetan beste edonoren izena erabilita aritzea.

l) Euskarri idatzian edo informatikoan dagoen eskolako dokumenturen bat edo erregistroren bat kaltetzea, trukatzea edo aldatzea, baita dokumentu akademikoak ezkutatzea edo baimenik gabe ateratzea ere.

m) Delitua edo zigor-arloko hutsegitea den edozein egintza, nahita egin bada.

n) Ikasturte berean gehienez ere hiru aldiz egitea aurreko artikuluan adierazitako bizikidetzaren aurkako edozein jokabide, artikulu horren 1.m) idatz-zatian bildutakoa izan ezik, betiere aurreko biak zuzendu badira eta, hala badagokio, gurasoei edo legezko ordezkariei jakinarazi bazaizkie.

ñ) Norberaren betebeharrak ez betetzea dakarren edozein jokabide, betiere jokabide hori hezkuntza-komunitateko gainerako kideen edo beste edonoren eskubideen aurkakoa bada zuzen-zuzenean; hain zuzen ere, honako eskubide hauen aurkakoa bada: osasunerako, osotasun fisikorako, adierazpen-askatasunerako, parte hartzeko, biltzeko, diskriminaziorik ez jasateko, ohorerako, intimitaterako eta norberaren irudirako eskubidea.

2. Ikastetxeek, beren Antolakuntza eta Jarduera Araudietan edo Barne Araudietan, artikulu honetako 1.ñ) idatz-zatian argi eta garbi sar daitezkeen jokabideen adibide zehatzak bildu ahal izango dituzte.

33. artikulua.- Ikastetxetik kanpo egindako jokabide edo egintzengatiko erantzukizuna

Aurreko artikuluetan bildutako jokabideak eskolako eremutik edo ordutegitik kanpo egiten direnean ere zuzenduko dira, betiere ikastetxeak programatutako jarduera osagarrien edo eskolaz kanpokoen jardunean egiten badira, jangela- edo garraio-zerbitzuak erabiltzen diren bitartean, edo eskolako jarduerarekin kausa-ondorio harremana dagoela egiaztatzen denean.

Hirugarren atala.- Hezkuntzako neurri zuzentzaileak eta desegokiak, aurkakoak edota bizikidetzarentzat larriki kaltegarriak diren jokabideen beste ondorio batzuk.

34. artikulua.- Jokabide desegokien zuzenketa

Honako neurri hauetako baten edo gehiagoren bidez zuzenduko dituzte jokabide desegokiak:

a) Izandako jokabide desegokiari eta haren ondorioei buruzko hausnarketa.

b) Kaltetuak izan diren pertsonen aurrean jokabidea desegokia izan dela onartzea.

c) Jokabide-eredu egokiak ikasteko eta barneratzeko jarduerak egitea.

d) Jokabide desegokiaren nolakotasunarekin zerikusia duen zereginen bat egitea.

e) Zuzendariaren, ikasketaburuaren edota une horretantxe ikastetxearen ardura duen zuzendaritza taldeko kideren baten aurrean agertzeko agindua.

35. artikulua.- Ikastetxeko bizikidetzaren aurkako jokabideen zuzenketa

1. Bizikidetzaren aurkako jokabideak zuzentzeko, zuzendariak aurreko artikuluan zerrendatutako neurriak edo honako neurri hauetako bat edo gehiago aplikatu ahalko ditu:

a) Bizikidetzaren aurkako jokabideari eta haren ondorioei buruzko hausnarketa eta jokabidea bideratzeko orientazioak.

b) Ohartarazpen idatzia.

c) Ohartarazpena, ikasle adingabeen kasuan, gurasoak edo legezko ordezkariak bertan direla.

d) Ikaslea taldez edo gelaz aldatzea, aldi baterako edo behin betiko.

e) Lan hezigarriak edo eragindako kalte materialak konpontzeko lagungarriak diren zereginak egitea, edo hala badagokio, ikastetxeko jarduerak hobetzeko eta garatzeko lagungarriak direnak, betiere hiru hilabetez gehienez ere.

f) Ikasgai bateko edo bat baino gehiagoko eskoletara nahiz ikastetxera joateko eskubidea etetea, ikasle adingabeen gurasoekin edo legezko ordezkoekin elkarrizketa izan arte. Neurri horrek ezin izango du hiru egun baino gehiago iraun.

g) Eskolaz kanpoko jardueretan parte hartzeko eskubidea etetea, gehienez ere zuzendutako jokabidea egin den hiruhilekoa amaitu arte; edo, jokabide hori hiruhileko akademikoaren azken hilabetean gertatu bada, hurrengo hiruhilekoa amaitu arte.

h) Eskolaz kanpo egin behar diren jarduera osagarrietan parte hartzeko eskubidea etetea, gehienez ere zuzendutako jokabidea egin den hiruhilekoa amaitu arte; edo, jokabide hori hiruhileko akademikoaren azken hilabetean gertatu bada, hurrengo hiruhilekoa amaitu arte. Nolanahi ere, eskola-ordutegiaren barnean, ikasleari arreta eman beharko zaio ikastetxean.

i) Jangela-zerbitzua edo garraio-zerbitzua erabiltzeko eskubidea etetea, gehienez ere zuzendu beharreko jokabidea egin den hiruhilekoa amaitu arte, edo, jokabide hori hiruhileko akademikoaren azken hilabetean gertatu bada, hurrengo hiruhilekoa amaitu arte, betiere bizikidetzaren aurkako jokabidea zerbitzu horiek erabiltzen ari zenean egin badu ikasleak.

2. 1.g), 1.h) eta 1.i) idatz-zatietan adierazitako neurriak erabili ahal izan dira, soilik 1.a) eta 1.f) idatz-zatietan adierazitako neurrietatik bi gutxienez aplikatu ondoren bizikidetzan kalte larriak eragiten dituzten jokabideak zuzentzea lortu ez bada.

36. artikulua.- Ikastetxeko bizikidetzari kalte larria eragiten dioten jokabideen zuzenketa

1. Ikastetxeko bizikidetzari kalte larria eragiten dioten jokabideak zuzentzeko aurreko artikuluan bildutako neurri bat edo gehiago aplikatuko ditu zuzendariak, eta, horiez gain, honako hauetako edozein:

a) Lan hezigarriak eskola-ordutegitik kanpo egitea, edo ikastetxeko jarduerak hobetzeko eta garatzeko lagungarriak direnak, edo, hala badagokio, eragindako kalte materialak konpontzeko lanak, betiere sei hilabetez gehienez ere.

b) Arlo edo irakasgai bateko edo gehiagoko eskoletara joateko eskubidea etetea hiru eskola-egunetik hogeira bitartean. Horren ondorioz, ikasleak ez du etengabeko ebaluazioa galduko, betiere lan jakin batzuk edo etxerako zeregin jakin batzuk egiten baditu, hartarako izendatutako irakasleek kontrolatuta.

c) Ikastetxera joateko eskubidea etetea hiru eskola-egunetik hogeira bitartean. Horren ondorioz, ikasleak ez du etengabeko ebaluazioa galduko, betiere lan jakin batzuk edo etxerako zeregin jakin batzuk egiten baditu, hartarako izendatutako irakasleek kontrolatuta.

d) Eskolaz kanpoko jarduéretan edo ikastetxetik kanpoko jarduera osagarrietan parte hartzeko eskubidea edo eskola-garraioko zerbitzua edo jangela-zerbitzua erabiltzeko eskubidea etetea. Neurri hori ikasturtea amaitu arte aplikatu ahal izango da.

2. Artikulu honetako 1.b), 1.c) eta 1.d) idatz-zatietan bildutako neurriak erabili ahal izango dira, baldin eta 1.a) idatz-zatian adierazitako neurrietako baten bat aplikatuta bizikidetzari kalte larria eragiten dioten jokabideak zuzentzea lortu ez bada.

37. artikulua.- Ikastetxez aldatzeko proposamena

1. Ikastetxe-aldaketa ondoko kasu hauetan proposatu ahal izango da:

a) Ikastetxeko bizikidetzari kalte larria eragiten dion jokabidea ikasleari gutxienez bi aldiz zuzendu bazaio, betiere 1.n) idatz-zatian zehaztutakoa salbu, eta lehen zuzenketa gauzatu zenetik ehun eta hogei eskola-egun baino gehiago igaro ez badira.

b) Ikastetxeko bizikidetzari kalte larria eragin dion jokabideak berdinen arteko tratu txarrak edo sexuagatiko jazarpena berarekin badakar.

c) Ikastetxeko irakasle bati eraso egitea.

d) Salbuespenez, hezkuntza komunitateko beste kide batzuei eraso larriak egin izana.

2. Aurreko atalean zehaztu diren jokabideetakoren baten erantzule den ikaslea adinez handi bada edo Derrigorrezko Hezkuntzaren ondoko ikasketak gauzatzen ari bada, ikaslea urrutiko hezkuntzako ikastetxe batera, gaueko ikastetxe batera edo pertsona helduen hezkuntzarako ikastetxe batera aldatzea proposatu ahalko da.

3. Ikaslea ikastetxez aldatzeko proposamena Lurraldeko Hezkuntza Ordezkariari helaraziko zaio. Azken horrek Hezkuntzako Ikuskaritzari txostena bidali eta irtenbiderik egokiena zein den erabakiko du.

38. artikulua.- Etengabeko ebaluazioa egiteko ezintasuna bertaratze-hutsegiteak behin eta berriz egiteagatik

1. Aurreko artikuluen arabera dagozkion neurri zuzentzaileak aplikatzeko aukera bazter utzi gabe, bertaratze-hutsegite ugari egin dituztela-eta etengabeko ebaluaziorako ikastetxeak onartutako metodoak eta irizpideak aplikatu ezin zaizkien ikasleek ez-ohiko probetara aurkeztu beharko dute, ebaluazioa egin diezaieten.

2. Ikastetxeek ezarriko dute proba horien nolakotasuna, betiere dagokion arloa, irakasgaia edo modulua kontuan izanik eta indarrean dagoen araudian xedatutakoari jarraiki.

39. artikulua.- Oinarrizko gaitasun sozial eta hiritarra ebaluatzearen ondorioak

Gizarte- eta herritartasun- oinarrizko gaitasuna zer neurritan atxiki den ebaluatzeko irizpideak finkatzeko orduan, irakasle-taldeek edo dagozkion departamentu didaktikoek kontuan hartu ahal izango dute kontrakoak nahiz bizikidetzarentzat larriki kaltegarriak diren jokabideak zuzentzeko neurriek xede dituzten hezkuntzako helburuak bete ez izana.

40. artikulua.- Izan daitezkeen kalteengatiko erantzukizuna

Dagokionean aplika daitezkeen neurri zuzentzaileak alde batera utzi gabe, ikasleen erantzukizuna da ikastetxeko instalazioetan, altzarietan edo materialean, edo ikaskideen gauzetan, eragindako kalteak konpontzea, kalte horiek nahita edo zabarkeria larriz edo ikastetxeak onartutako bizikidetza-arauen aurkako portaeraren ondorioz egin badituzte. Horren ordez, egin beharreko konponketen kostu ekonomikoa beren gain hartu ahal izango dute, eta beren gurasoak edo legezko ordezkariak izango dira erantzule subsidiarioak legeek aurreikusitakoaren arabera.

41. artikulua.- Neurri zuzentzaileak proportzionaltasunez aplikatzen direla bermatzeko irizpideak

1. Jokabide deskribatuak zuzentzeko neurriak aplikatzeko, alderdi hauek hartu behar dira kontuan:

a) Jokabide deskribatuek zer neurritan eragozten diete hezkuntza komunitateko gainerako kideei beren eskubideak eta betebeharrak betetzea.

b) Hezkuntza komunitateko gainerako kideek beren duintasunean edo autoritatean pairatu duten kaltea, edota jokabide aipatuen ondorioz jasan dezaketena.

c) Ikaslearen jokabidearen gain eragina izan dezaketen inguruabarrak nahiz ikasleak bere betebeharrak bete ez dituela eta 3.3 artikuluan zehazturiko oinarrizko gaitasunetako hutsuneak zuzen balioestea ahalbidetzen duten inguruabar pertsonalak eta sozialak.

d) Jokabidea osatzen duten gertakariak gauzatzearekin zerikusia duten inguruabarrak.

2. Jarraian aipatuko ditugun inguruabarrengatik hain murriztaileak ez diren neurri-zuzentzaileak aplika daitezke eta, era berean, erantzukizuna gutxiagotzen dute. Hona hemen:

a) berehala onartzea zuzentzea merezi duen jokabidea desegokia izan dela.

b) Aurretiaz neurri zuzentzailerik jaso ez izana.

c) Materialari edo ondasun higigarriei edo higiezinei kalteak eragin bazaizkio, kalte horiek eskola-ordutik kanpo konpontzea, edo kalte horiek konpontzeko konpromisoa izenpetzea prozedura erabaki baino lehen.

d) Jendaurrean barkamena eskatzea.

e) Hain kalte larria eragiteko asmorik izan ez duela erakustea.

f) Eraso fisikoen kasuan, kalte edo lesiorik ez eragitea.

3. Ondoko inguruabar hauek gertatzen badira, erantzukizuna handituko da eta eskubideak zuzentzeko neurri murriztaileagoak erabiliko dira:

a) Jokabidea zuzentzea eragin duten egite edo ez-egiteak honako ezaugarri hauek dituztenen aurka egiten direnean: adinez txikiak, minusbaliatuak, ahalmen fisiko txikiagokoak, ikastetxera etorri berriak; edo nagusikeriaz jokatu izana adierazten duen beste edozein zirkunstantzia.

b) Kaltea nahita egina izatea.

c) Kaltea apropos egitea edo aldez aurretik prestatu ondoren egitea.

d) Jokabidea zuzentzea eragin duten egite edo ez-egiteetarako taldean jardutera bultzatu edo akuilatu izana.

e) Eskola-arloko ordezkaritza-kargua gehiegikeriaz baliatzea jokabidea zuzentzea eragin duten egintzetarako.

III. KAPITULUA: JOKABIDEAK ZUZENTZEKO BIDE ALTERNATIBOAK

42. artikulua.- Xedapen orokorrak

1. Ikastetxeetako zuzendariek ahalegina egingo dute bizikidetza-arazoak konpontzeko, Dekretu honetako IV. kapituluan araututako prozedurak erabili gabe, eta, ahal dela, kapitulu honetan adierazten diren bide alternatiboak erabilita.

2. Lehentasunez, zuzendariek ahalegina egingo dute alde hauek adiskidetu daitezen: hezkuntza-komunitateko kideren bati eskubideak urratu dizkion ikaslea eta bere eskubideak urratuak ikusi dituen hezkuntza-komunitateko kidea. Horrez gain, eta, posible bada, sortutako kalte materialak edo moralak konpontzen ahaleginduko dira.

3. Bide horiek erabiliz zuzendu diren jokabideen berri eman behar zaie ikastetxeko Ordezkaritza Organo Gorenari edo Eskola Kontseiluari eta irakasleen klaustroari (jokabide horiek bizikidetzaren aurkakoak izan behar zuten edo bizikidetzari kalte larria eragiten diotenak).

4. Bizikidetzaren aurkako jokabideak eta hari kalte larria eragiten diotenak, behin kapitulu honetan adierazitako bide alternatiboak erabilita zuzendu ondoren, soilik ondorio hauetarako jasoko dira ikastetxeetan: ikasleak aurrez hutsegiteren bat egin duen ala ez jakiteko.

43. artikulua.- Prozedurarik gabeko neurri hezitzaileak

1. Bizikidetzaren aurkako jokabideak edo hari kalte larriak eragiten dizkiotenak gertatzen badira, zuzendariek, inolako prozedurarik martxan jarri aurretik, ahalegina egingo dute ikasleek jokabide horiek zuzen ditzaten, beren borondatez onartutako neurrien bidez, edo, egoerak hala eskatzen badu, haien gurasoek edo lege-ordezkariek onartutako neurrien bidez. Proposatutako neurriak onartzen badira, ez da prozedurarik abiatuko, edo, prozeduraren bat abiatuta badago, eten egingo da.

2. Ezingo da horrela jokatu, salbuespenezko egoera hauetan:

a) Adin nagusikoak diren ikasleak izan badira ikastetxearen bizikidetzari kalte larriak eragiten dizkioten jokabideak egin dituztenak.

b) 37. artikuluan adierazitako jokabideak eman badira.

c) Ikastetxean gutxienez bi aldiz egin bada ahalegina bide horietatik konpontzeko bizikidetzaren aurkako jokabideak edo hari kalte larriak eragiten dizkiotenak, eta ez bada erdietsi lortu nahi zen helburu hezitzailea. Zuzendu nahi izan diren jokabideak izaera berekoak izan behar dute.

44. artikulua.- Prozedura bertan behera uztea adiskidetzea gertatu delako

1. Adiskidetzerik gertatzen bada, eten egingo da prozedura. Adiskidetzea izango da, gertakari hauek ematen badira:

a) Ikasleak onartzea hark egin duen jokabidea bizikidetzaren aurkakoa dela edo bizikidetzari kalte larriak eragiten dizkiola, eta, berariaz, urratu egin dituela hezkuntza-komunitateko gainerako kideen eskubideak.

b) Barkamena eskatzea edo azalpenak ematea.

c) Kaltetua izan den pertsonak, edo, kasuan-kasuan, ikastetxeko organo eskudunak barkamena onartzea.

d) Jarduera hezitzaileren bat egitea onartzea.

2. Adiskidetzeak ez du bertan behera utziko prozedura 37. artikuluan adierazitako jokabideren bat gertatu bada, baina, hala ere, arindu egingo ditu aplikatzekoak diren neurriak.

45. artikulua.- Prozedura bertan behera uztea kaltea konpondu delako

1. Prozedura bertan behera utziko da baldin eta konpondu egiten badira bizikidetzaren aurkako jokabideen eta hari kalte larriak eragiten dizkioten jokabideen biktimak edo erakunde kaltetuek jasandako kalteak, edo haiek konpontzeko konpromiso fidagarria hartzen bada. Konponketa horrek kalte materialak eta moralak konpondu behar ditu.

2. Kalteen konponketak edo haien konpontzeko konpromisoa hartzeak ez du etengo prozedura, baldin eta 37. artikuluan adierazitako jokabideren bat gertatu bada, baina, hala ere, arindu egingo ditu aplikatzekoak diren neurriak.

46. artikulua.- Prozedura bertan behera uztea jokabidea familia-eremuan zuzentzeagatik

Prozedura bertan behera uzteko aukera izango da, baldin eta, zuzendariaren iritziz, jokabidea behar bezala zuzentzen ari bada familia-eremuan. Ezingo da halakorik egin, jokabidea 37. artikuluan adierazitakoren bat baldin bada.

47. artikulua.- Neurri zuzentzaileak eten, arindu edo barkatzea

1. Prozedura ebatzi eta kaltetutako pertsonei entzun ondoren, aplikaturiko neurriak baldintzapean etetea erabaki dezake zuzendariak, baita betetzealdia murriztea edo neurriak deuseztatzea ere, ofizioz edo interesdunak nahiz, interesduna adin txikikoa bada, haren lege-ordezkariek eskatuta, betiere ikaslearen jarrera modu positiboan aldatu dela aldez aurretik egiaztatuz gero.

2. Zuzendu beharreko jokabidea berriz gertatuz gero, berrerortzetzat hartuko da, zigorra bertan behera geratuta ere.

3. Jakinarazi egin behar zaie ikastetxeko Ordezkaritza Organo Gorenari edo Eskola Kontseiluari eta irakasleen klaustroari neurri zuzentzaileak bertan behera utzi direla arrazoi horiek direla medio.

48. artikulua.- Bizikidetzarako konpromiso hezigarriak

1. Kasu guztietan, kaltetuek barkamena onartu ez dutelako adiskidetzerik lortu ez denetan ere, neurri zuzentzaileen aplikazioa eten ahal izango da ikasle interesdunak bizikidetza-konpromiso hezigarria sinatuta; ikaslea adingabea bada, gurasoek edo legezko ordezkariek ere sinatu behako dute. Bizikidetza-konpromiso hezigarrietan, honako hauek bildu beharko dira, behar bezala zehaztuta, baita denboraren aldetik ere:

2. bizikidetzari buruzko prestakuntza-jardunak, eta bizikidetzaren aurkako jokabideak aldatzeko eta horien prebentziorako gurasoek edo legezko ordezkariek, hartarako konpromisoa hartuta, gauzatuko dituztenak, eurek edo erakunde, ikastetxe edo pertsona egokien bidez gauzatuko dituztenak, hain zuzen ere. Era berean, ikastetxearekin komunikatzeko eta koordinatzeko mekanismoak bildu beharko dira.

3. Bizikidetza-konpromiso hezigarriak ez betetzeak etendako neurri zuzentzaileak berehala aplikatzea ekarriko du.

IV. KAPITULUA: NEURRI ZUZENTZAILEAK APLIKATZEKO PROZEDURAK

Lehen atala.- Xedapen orokorrak

49. artikulua.- Kontrakoak diren eta bizikidetzan kalte larriak eragiten dituzten jokabideak zuzentzeko erabili behar diren prozedurak

Kontrakoak diren eta bizikidetzan kalte larriak eragiten dituzten jokabideak zuzentzeko kapitulu honetan arautu diren prozeduretako bat erabili behar da derrigorrez, betiere, III. kapituluan jaso diren aukerako bideak aplikatzea posible izan ez denean.

50. artikulua.- Neurri zuzentzaileak aplikatzeko organo eskumenduna

1. Ikasgelan, ikastetxeko beste eremuetan edota ikastetxetik kanpo ikasleak haien zainketa zuzenaren pean dauden bitartean, ikastetxeko irakasle guztiek ikasleen jokabide desegokiak berehala zuzentzeko eskumena dute.

2. Irakasle guztiek eskumena dute haien aurrean kontrakoa den edo bizikidetzan kalte larriak eragiten dituen jokabidea gertatzen den unean bertan ikasleari errieta egiteko. Irakasleek, halaber, ikaslea zuzendariarengana, ikasketaburuarengana edo une horretan ikastetxearen arduradun den zuzendaritzako taldeko kideren batengana bidaltzeko eskumena dute, betiere, pertsonek edota objektuek kalteak jasotzea ekiditeko berehala hartu behar diren neurriak bazter utzi gabe.

3. Zuzendaria da kontrakoak diren edota bizikidetzan kalte larriak eragiten dituzten jokabideak zuzentzeko eskumena duen organoa.

4. Ordezkaritza Organo Gorena edo Eskola Kontseilua da Dekretu honek ezartzen dituen mugetan zuzendariak hartu dituen erabakiak berrikusteko eskumena duen organoa.

51. artikulua.- Neurri zuzentzaileak aplikatzeko prozeduren epeak

1. Kapitulu honetan arautu diren prozedurekin lotura duten egintzak gauzatzeko epe guztiak eskola-egunetan adieraziko dira.

2. Ondorio horietarako, eskola-egunak hauek izango dira: egun baliodun guztiak, astelehenetik ostiralera, irailaren batetik ekainaren hogeita hamarrera, oporraldiak izan ezik.

52. artikulua.- Denbora igarotzeagatik prozedurei ekiteko debekua

Ondoko kasu hauetan, ezin izango zaio inolako prozedurari ekin, ezta desegokiak diren, kontrakoak diren edota bizikidetzan kalte larriak eragin dituzten jokabideen berri edukita ere:

a) Bizikidetzan kalte larriak eragin dituen jokabidea osatzen duten gertakariak edota ez-egiteak gertatu zirenetik ehun eta hogei egun baino gehiago igaro direnean.

a) Bizikidetzaren kontrakoa den jokabidea osatzen duten gertakariak edota ez-egiteak gertatu zirenetik hirurogei baino gehiago igaro direnean.

c) Jokabide desegokia osatzen duten ekintzak edo ez-egiteak gertatu zirenetik ehun eta hogei egun baino gehiago igaro direnean.

53. artikulua.- Neurri zuzentzaileak aplikatzeko unea

1. Neurri zuzentzaileak aplikatu ahal izango dira:

a) Kontrakoak diren edo bizikidetzan kalte larriak eragin dituzten jokabideak zuzentzeko neurriak, erreklamazioak edo helegiteak jartzeko epea amaitzen den unetik aurrera.

b) Jokabide desegokiak zuzentzeko zer neurri aplikatuko diren erabakitzen den unetik aurrera.

2. Ondoko kasu hauetan ezin izango da neurri zuzentzailerik ezarri:

a) Bizikidetzan kalte larriak eragiten dituzten jokabideen kasuan, neurriak aplikatzeari buruzko behin betiko ebazpena eman zenetik ehun eta hogei egun baino gehiago igaro badira.

b) Bizikidetzaren kontrakoak diren jokabideen kasuan, neurriak aplikatzeari buruzko behin betiko ebazpena eman zenetik hirurogei egun baino gehiago igaro badira.

c) Jokabide desegokien kasuan, hogei egun baino gehiago igaro badira.

54. artikulua.- Ikastetxearen barruan jakinarazpenak nahiz erreklamazioak egiteko modua eta epea.

1. Dekretu honetan arautu diren prozeduren egintzei buruzko jakinarazpenak jakitera eman behar den egintza gertatu eta hurrengo eskola-eguna amaitu aurretik egin beharko dira.

2. Kapitulu honetan arautu diren prozeduretan jaso diren erreklamazioak jartzeko epea hiru egunekoa izango da.

3. Dekretu honetan arautu diren prozeduren barruan jaso diren eta hezkuntza-komunitateko kideei helarazi behar zaizkien jakinarazpenak nahiz zitazioak jasotzaileak mezua jaso duela argi jakiteko moduan igorri behar dira.

55. artikulua.- Dekretu honetan arautu diren prozeduretako datu pertsonalak lantzeko, babesteko eta ezeztatzeko bidea

1. Jokabide zuzenduei buruzko datuak dagokion ohiko edota ohiz kanpoko prozeduraren agirietan soilik ageriko dira. Datu horiek ez dira ikastetxeko fitxategi edota erregistro iraunkorrera transferituko eta, maiatzaren 3ko 2/2006 Hezkuntzaren Lege Organikoaren hogeita hirugarren xedapen gehigarrian ezarritakoarekin bat zaindu eta aldi baterako beste ikastetxe batera eraman ahal izango dira.

2. Edonola ere, Dekretu honek arautzen dituen prozeduretan sortu diren agiriak suntsitu behar dira. Horrela, bizikidetzaren kontrakoak diren jokabideei buruzko prozeduren agiriak prozedura gertatu zeneko ikasturte akademikoa amaitzean suntsitu behar dira. Eta, bizikidetzan kalte larriak eragiten dituzten jokabideei buruzko prozeduren agiriak prozedura gertatu eta hurrengo ikasturte akademikoa amaitzean suntsitu behar dira.

3. Prozeduraren izapide guztietan prozeduran parte hartzen duten pertsona guztien ohorearen, duintasunaren, intimitatearen eta irudi propioaren eskubideak babestu beharko dira, ikasle adingabeen kasuan batez ere.

56. artikulua.- Erreklamazioak eta helegiteak.

1. Zuzendariak emandako ebazpenaren aurka, ikasleak edo, haren lekuan, haren gurasoek edo legezko ordezkariek, erreklamazioa aurkeztu ahalko dute Ordezkaritza Organo Gorenean edo Eskola Kontseiluan. Organo edo Kontseilu horrek erreklamazioa berrikusi ahalko du, 65. artikuluan ezarri denari jarraiki.

2. Ordezkaritza Organo Gorenaren edo Eskola Kontseiluaren erabakiaren aurka, ikasleak erreklamazioa aurkeztu ahalko dio dagokion Hezkuntzako Lurralde ordezkariari hiru egun balioduneko epean, erabakiaren jakinarazpena jasotzen denetik zenbatzen hasita.

3. Erreklamazio ezestearen aurka interesdunak gora jotzeko errekurtsoa jar diezaioke Euskal Autonomia Erkidegoko Gobernuko Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Saileko Hezkuntza sailburuordeari, jakinarazpena egin eta hilabeteko epean.

Donostia kalea 1, 01010 VITORIA-GASTEIZ
tel.: Tel.: 945 01 83 36 – Faxa: 945 01 83 02 – e-mail huiscesc@ej-gv.es

Bigarren atala.- Jokabide desegokien zuzenketa

57. artikulua.- Jokabide desegokiak zuzentzeko ahozko prozedura

1. Jokabide desegokiak berehala eta ahoz zuzenduko dira.

2. Nolanahi ere, jokabide desegokia zein izan den eta aplikatu izan diren neurri zuzentzaileak idatziz jaso ez badira eta, ikasle adingabeen kasuan, ikasleen gurasoak edota legezko ordezkariak jakinaren gainean jarri ez badira, ezin izango da 31.1.m) artikuluan aurreikusitakoa aplikatu.

3. Kasu guztietan, jokabide desegokiei eta jokabide desegokiak zuzentzeari buruz idatziz edota euskarri informatikoetan jaso diren agiriak ikasturte akademikoa amaitzean suntsituko dira.

Hirugarren atala.- Bizikidetzaren aurkako jokabideak eta bizikidetzan kalte larriak eragiten dituzten jokabideak zuzentzeko ohiko prozedura

58. artikulua.- Ohiko prozeduraren erabilera

1. Ohiko prozedura erabili ahalko da zuzendu beharreko jokabidea osatzen duten gertakariak nahiz gertakari horien egilea nor izan den bistakoa denean.

2. Prozedura horri ofizioz ekingo zaio eta idazki bidez egingo da. Prozedurak, gutxienez, honako zati hauek izango ditu: hasierako egintza; ikasleak eta, hala badagokio, ikaslearen gurasoek edo legezko ordezkariek, esateko zer duten entzutea; eta prozeduraren amaiera ekarriko duen erabakia.

59. artikulua.- Hasierako egintzaren gutxieneko edukia

1. Hasierako egintzak honako hauek ekarri behar ditu:

a) Ikasleari leporatzen zaion jokabidearen azalpena.

b) Kontrakoak diren edo ikastetxeko bizikidetzan kalte larriak eragiten dituzten jokabideetako batean kokatzea.

c) Ikasleari leporatzen zaion jokabidearen izaera kontuan harturik aplika daitezkeen neurriak, Dekretu honetan zehaztu direnen artean.

d) Dagokion neurria aplikatuko den erabakitzeko eskumena duen organoa zein den, eta organoari horretarako ahalmena esleitzen dion araua.

2. Era berean, Dekretu honetan aurreikusi diren baketzegatiko edo konpontzegatiko eteteak jasoko dira.

60. artikulua.- Hasierako jakinarazpena eta aldez aurretiko entzunaldirako zitazioa

1. Hasierako egintza, kasu guztietan, jokabide leporatuaren erantzule den ikasleari jakinaraziko zaio, baita, ikasle adingabea den kasuetan, haren gurasoei edota legezko ordezkariei ere.

2. Hasierako jakinarazpenarekin bat, ikaslearen aldez aurretiko entzunaldirako zitazioa bidaliko da, baita, hala badagokio, haren gurasoen edota legezko ordezkarien entzunaldirako zitazioa ere. Mintzagai dugun zitazioan, halaber, entzunaldiaren eguna eta ordua zehaztuko dira.

61. artikulua.- Behin-behineko neurriak

1. Bizikidetzan kalte larriak eragiten dituzten jokabideen kasuan, bere iritziz beharrezkoa denean eta bizikidetzari eragindako kaltearen larritasunaren arabera, zuzendariak behin-behineko zenbait neurri ezarri ahal izango ditu ikastetxean jarduerak normaltasunez gauzatuko direla bermatzeko. Neurri horien artean ondoko bi hauek leudeke: batetik, ikasleak eskoletara joateko duen eskubidea aldi baterako etetea, ikasleari eskola zehatz batzuetara edo eskola guztietara joatea debekatuz; bestetik, ikaslea behin-behinekoz taldez aldatzea.

2. Behin-behineko neurriak prozedura amaitu arte bere horretan mantendu ahal izango dira. Behin-behineko neurriak, bidenabar, ezin izango dira aplikatu beharreko neurri zuzentzaileak baino latzagoak izan. Nolanahi ere, ikaslea ikastetxera edo eskoletara bertaratzeko eskubideaz gabetuta egon den denbora oso-osorik zenbatuko da, aplikatutako neurri zuzentzailea betetzeko garaian.

3. Ikasle interesdunei eta, ikasle interesdunak adinez txikiak badira, haien guraso edo legezko ordezkariei jakinaraziko zaie behin-behineko neurri ezarriak zein diren.

62. artikulua.- Entzunaldiaren izapidea

1. Entzunaldiaren izapidearen bidez, entzuna izateko eta bere burua defendatzeko ikasleak duen eskubidea bermatu ahal izango da. Horrenbestez, hasierako egintzaren edukiaren gain nahiz ikastetxeak bere erabakiaren oinarri gisa hartuko duen informazio osoaren gain ikasleak egoki deritzon alegazioak egiteko aukera izango du.

2. Ikaslearen entzunaldia egitea derrigorrezkoa izango da kasu guztietan, ikaslearen adina dena delakoa izanik eta hartu beharreko neurria hartuta ere. Adinez txikiak diren ikasleek entzunaldian beren gurasoek edo legezko ordezkariek laguntzeko eskubidea dute. Azken horiek, nahi izanez gero, beren alegazioak egin ahal izango dituzte, betiere, ikasleak bereak egin ondoren.

3. Ondoko kasu hauetan, ikasle adingabeen gurasoei edo legezko ordezkariei entzunaldia egin beharko zaie derrigor:

a) Ikasle adingabe horiei leporatzen zaien jokabidea ikastetxeko bizikidetzan kalte larriak eragin dituenean.

b) Bizikidetzaren kontrako neurriak direnean, betiere, aplika litezkeen neurri jakinarazien artean 35. artikuluko 1.g), 1.h) eta 1.i) ataletan zehaztutakoren bat badago.

4. Entzunaldiaren izapidea hasierako egintza jakinarazi eta hurrengo eskola-egunean egin beharko da, betiere, gurasoen edo legezko ordezkarien entzunaldia egitea derrigorrezkoa ez bada. Hala ez bada, entzunaldia, gehienez ere, hiru eguneko epean

egin beharko da. Interesdunak entzunaldira agertzen ez badira ere, prozedurak bere martxari eutsiko dio.

5. 5. Aurkeztu diren alegazioak idatziz jaso behar dira.

63. artikulua.- Aplikatu beharreko neurri zuzentzailea erabakitzea

1. Hartutako erabakia idazki batean bilduko du zuzendariak, arrazoiak azalduta. Era berean, dagozkion gertakizunak eta zuzenbideko oinarriak bilduko ditu, baita erreklamaziorik edo errekurtsorik ebatzi behar izanez gero hartarako eskumena duen organoak kontuan izan beharreko alderdi guztiak bildu ere. Gutxienez, honako hauek agerraraziko dira:

a) Oro har, ikasleei edo, ikasle adingabeen kasuan, haien legezko ordezkariei ikastetxeko bizikidetzan kalte larriak eragiten dituzten jokabideak edo bizikidetzaren kontrako jokabideak zein diren jakinarazi zaien modua.

b) Bizikidetzaren aurkako jokabidea edo bizikidetzari kalte larria eragiten dion jokabidea osatzen duten gertakizunen deskribapena.

c) Gaitzesten zaion portaera ikasleari argi eta garbi jakinarazi zaiola ziurtatzea, zuzendu nahi den jokabidearen tipifikazioan portaera hori jasota dagoela azalduz.

d) Ikasleak bere jokabidea onartzeko, ukatzeko, zehazteko edo azaltzeko egin dituen alegazioak edo adierazpenak, eta, hala badagokio, gurasoek edo legezko ordezkariek egin dituztenak, baita egon daitezkeen lekukoen deklarazioak ere.

e) Zuzendariaren iritziz ikaslearen jokabidearekiko zirkunstantzia astungarririk, aringarririk, edo ikaslea errugabetzeko zirkunstantziarik ba ote dagoen ala ez.

f) Ezarriko diren neurri zuzentzaileak. Neurri horiek hasierako egintzaren jakinarazpenean aukerakotzat jo direnak izango dira, ez besterik.

g) Neurriak zer unetatik aurrera aplikatu behar diren. Neurriak inoiz ez dira aplikatuko Ordezkaritza Organo Gorenaren edo Eskola Kontseiluaren aurrean erreklamazioak egiteko epea amaitu aurretik.

h) Ordezkaritza Organo Gorenaren edo Eskola Kontseiluaren aurrean aipatu erreklamazioa aurkezteko epea.

2. Zuzendariak bere erabakia hartu beharko du entzunaldia egin eta hurrengo eskola-eguna amaitu aurretik. Zuzendariaren erabakia, hortaz, ikasleari eta, ikaslea adinez txiki bada, haren gurasoei edo legezko ordezkariei jakinaraziko zaie.

3. Zuzendariak hartutako erabakia helarazi beharko dio Ordezkaritza Organo Gorenari edo Eskola Kontseiluari eta ikastetxeko Irakasle klaustroari, horren berri izan dezaten.

64. artikulua.- Dagokion Hezkuntzako Lurralde Ordezkaritzari, eta, hala badagokio, dagokion Gizarte Zerbitzuei jakinaraztea

1. Neurria bizikidetzari kalte larria eragiten dion jokabidea zuzentzeko ezartzen den guztietan, idazki horren kopia bat helaraziko zaio dagokion Hezkuntzako Lurralde Ordezkariari. Honako kasu honetan ere helaraziko zaio idazkiaren kopia: bizikidetzaren aurkako jokabidea zuzentzeko ezartzen bada, neurri zuzentzaileak ikastetxera

bertaratzeko edo garraio- eta jangela-zerbitzuak erabiltzeko eskubidea aldi baterako kentzea badakar.

2. Kasu horietan, neurria bete behar duten ikasleak Foru Aldundietako edo Udaletako Gizarte Zerbitzuen laguntza duten familietakoak badira, aplikatu zaien neurria Zerbitzu horiei helarazi beharko zaie, haren berri izan eta jarraipena egiteko aukera izan dezaten.

3. Artikulu honetan xedaturikoa betetzearen ondorioz egiten diren jakinarazpen guztiak konfidentzialtasun-eskubidearen eta erreserba-betebeharraren babespean daude.

65. artikulua.- Ordezkaritza Organo Gorenaren edo Eskola Kontseiluaren aurrean erreklamazioa jartzea

Ikasleak edo, hala badagokio, haren gurasoek edo legezko ordezkariek eskatuz gero, Ordezkaritza Organo Gorenak edo Eskola Kontseiluak zuzendariak hartutako erabakia berrikusi ahalko du, eta, hala badagokio, dagokion neurriak proposatuko ditu.

66. artikulua.- Ordezkaritza Organo Gorenaren edo Eskola Kontseiluaren erabakia

1. Batetik, zein neurri aplikatu behar den erabakitzeko idazki arrazoitua eta, bestetik, ikaslearen edota, ikaslea adinez txiki bada, haren gurasoen edo legezko ordezkarien erreklamazioan jasotako alegazioak kontuan hartuta, Ordezkaritza Organo Gorenak edo Eskola Kontseiluak neurri hori berretsiko du, betiere Dekretu honetan aurreikusitakoaren araberakoa dela irizten badio, bestela, erabakia berriz aztertzea erabakiko du.

2. Ordezkaritza Organo Gorenak edo Eskola Kontseiluak bere eskumenak eskuordetu ahalko dizkio ikastetxeak Antolakuntza eta Jarduera Araudian edo Barne Araudian ezarrita dituen ordezko batzordeei edo horretarako eratutako Batzorde bati, betiere Ordezkaritza Organo Goreneko kideek erabakia gehiengo osoz onartzen badute. Nolanahi ere, Dekretu honen aplikazioarekin lotutako funtzioak betetzeko, Ordezkaritza Organo Gorenerako edo Eskola Kontseilurako legez ezarritako gurasoen, ikasleen eta irakasleen proportzioak errespetatu beharko dira, eta horretarako boto haztatu sistema ezarri ahalko da.

3. Ordezkaritzako Organo Gorenak edo Eskola Kontseiluak gehienez ere hiru eguneko epean hartu beharko du bere erabakia.

67. artikulua.- Jakinarazpena

1. Ordezkaritza Organo Gorenaren edo Eskola Kontseiluaren erabakiaren ikaslearentzako edo, hala badagokio, haren gurasoentzako edo legezko ordezkarientzako jakinarazpenak erabakiaren eduki osoa adierazi beharko du. Jakinarazpenean erabakiaren arrazoiak adieraziko dira, zuzendariaren aurreko erabakia berresten nahiz berrikusten den aintzat hartu gabe, eta, era berean, Hezkuntzako Lurralde ordezkariari erreklamazioa aurkezteko epea adieraziko da.

2. Ordezkaritza Organo Gorenaren edo Eskola Kontseiluaren hitzarmena Lurraldeko Ordezkariari eta dagozkion Gizarte Zerbitzuei jakinaraziko zaie, betiere, 64. artikuluan jasotako kasuetan.

Laugarren atala.- Ohiz kanpoko prozedura

68. artikulua.- Ohiz kanpoko prozedura noiz erabili beharra dagoen

Ohiz kanpoko prozedura ondoko kasu hauetan erabili beharko da:

a) Zuzendu beharreko jokabidea osatzen duten ekintzak edo ekintza horien egilea nor izan den kaltetuak edo hirugarren pertsonek salatutakoaren bidez soilik ezagutzen direnean, edota zeinahi arrazoirengatik, ekintza nahiz egilea bistakoak ez direnean.

b) 37. artikuluan aipatzen diren kasuetan.

c) Zuzendariak, kasuaren inguruabarrak ikusirik, neurri zuzentzaile egokia hartzeko ohiz kanpoko prozedura egokiagoa dela iritzi duenean.

69. artikulua.- Ohiz kanpoko prozedurari ekiteko epea

Zuzendariak prozedurari ekin beharko dio. Prozedurari idatziz ekin behar zaio, gehienez ere, ikastetxeko bizikidetzaren kontrako jokabidea edo bizikidetza horretan kalte larriak eragiten duen jokabidea osatzen duten gertakariak ezagutu eta hiru egunetara.

70. artikulua.- Hasierako egintzaren gutxieneko edukia

Hasierako egintzak honako hauek ekarri behar ditu:

a) Ikasleari leporatzen zaion jokabidearen azalpena; jokabide hori kontrakoak diren edo ikastetxeko bizikidetzan kalte larriak eragin ditzaketen jokabideen artean egon daitekeeneko zehaztapena; eta neurri zuzentzaileak aplikatu behar izaneko aukera.

b) Izapidegilea izendatzea.

c) Dekretu honetako III. kapituluan jaso diren eta aplika litezkeen aukerako bideak erabiliz prozedura eteteko aukera.

71. artikulua.- Izapidegilea izendatzea.

1. Zuzendariak, ikastetxeko irakasleen artean, izapidegilea izendatuko du.

2. Irakasle izendatuak izendapena onartu beharko du, betiere, abstenitzeko erregelamenduzko arrazoirik gertatzen ez bada. Erregelamenduzko ziorik gertatzen bada, irakasleak izendapenari uko egin beharko dio.

3. Izendapenetik kontatzen hasita egun bateko epean, izapidegileak abstentzio-idazkia aurkezten badu, emandako arrazoiak aztertu eta beste izapidegile bat izendatu beharko du zuzendariak, arrazoi justifikatuak daudela iritziz gero. Bestela, hasierako izendapena berretsiko du.

72. artikulua.- Hasierako egintzaren nahiz behin-behineko balizko neurrien jakinarazpena

1. Hasierako egintza, kasu guztietan, jokabide leporatuaren erantzule den ikasleari jakinaraziko zaio, baita, ikasle adingabea den kasuetan, haren gurasoei edota legezko ordezkariei ere.

2. Zuzendariak behin-behineko neurriak ezarriko balitu, ikasleari eta, ikaslea adinez txiki bada, haren gurasoei edo legezko ordezkariei jakinaraziko dizkie, betiere, ohiko prozedurari buruzko 61. artikuluan zehaztu diren baldintzetan.

73. artikulua.- Izapidegilea errefusatzeko aukera

1. Ikasleak edo, ikaslea adinez txiki bada, haren gurasoek edo legezko ordezkariek izapidegilea errefusatu ahal izango dute, betiere, izapidegileari uko egiteko arauzko arrazoietako bat gertatzen bada.

2. Mintzagai dugun jazoera gertatuko balitz eta izapidegileak uko egiteko arrazoiak onartuko balitu, izapidegile berria izendatuko litzateke. Izapidegileak ez baditu onartzen ezesteko arrazoiak, zuzendariak bi aldeek emandako arrazoiak aztertu eta —aldez aurretik egoki iritzitako txosten eta aholkuak jasota— hiru eguneko epean ebatzi beharko du.

3. Zuzendariaren ebazpena ikasleari edota, ikaslea adinez txiki bada, haren gurasoei edo legezko ordezkariei jakinaraziko zaie.

74. artikulua.- Izapidegilearen jardunak

Izapidegileak ofizioz gauzatuko ditu ikasle interesdunari leporatzen zaion jokabidea osatzen duten gertakariak ezagutzeko eta egiaztatzeko egoki derizkion ikerketa guztiak. Era berean, kontuan izan beharko ditu ikasleak entzunaldiaren aurretik ekar ditzakeen alegazioak, agiriak edo epaiketarako zeinahi elementu.

75. artikulua.- Jakinarazpena Fiskaltzari

1. Izapidegileak jokabide nahiz gertakari egotziak delitutzat edota falta penaltzat har daitezkeela uste badu, halaxe jakinarazi beharko dio zuzendariari, hala badagokio, kasua Fiskaltzaren eta Hezkuntzako Ikuskaritzaren esku jartze aldera.

2. Ikaslea adingabea bada, Adingabeen Erantzukizun Penalari buruzko urtarrilaren 12ko 5/2000 Lege Organikoaren 18. eta 19. artikuluetan aurreikusitako ondorioak betetze aldera, ondoko hauek jakinarazi beharko dira ere:

a) Hala bada, hezkuntzaren eremuan jokabideak zuzendu izana.

b) Hala bada, baketzea gertatu izana.

c) Hala bada, konponketa gertatu izana edo konpontzeko konpromisoa hartua egotea.

3. Fiskaltzari igorritako jakinarazpenaren kopia bidaliko dio zuzendariak dagokion Hezkuntzako Lurralde Ordezkariari.

76. artikulua.- Entzunaldirako zitazioa

1. Izapidegileak ikaslea zitatuko du entzunaldia egin dezan. Ikaslea adinez txiki bada, haren gurasoei edo legezko ordezkariei ere jakinaraziko die. Zitazioan, entzunaldiaren eguna eta ordua zehaztuko dira. 62.3 artikuluan zehaztutako kasuetan, ikaslearen gurasoei edo legezko ordezkariei derrigorrez hitzordua emango zaie.

2. Zitazioarekin idatzi bat bidaliko da, zeinean honako hauek agertuko diren:

a) Ikasleari leporatzen zaion jokabidearen azalpena.

b) Kontrakoak diren edo ikastetxeko bizikidetzan kalte larriak eragiten dituzten jokabideetako batekin bat datorren.

c) Ikasleari leporatzen zaion jokabidearen izaera kontuan harturik aplika litezkeen neurriak, Dekretu honetan zehaztu direnen artean.

d) Dagokion neurria aplikatuko den erabakitzeko eskumena duen organoa eta organoari ahalmen hori esleitzen dion araua.

e) Kontrako proba-baliabideak proposatzeko aukera.

77. artikulua.- Entzunaldiaren izapidea

1. Entzunaldiaren izapidea gauzatzeko, 62. artikuluan ohiko prozedurari buruz esandakoa aplika daiteke.

2. Gainera, ikasleari eta, ikaslea adingabea bada, haren gurasoei edo legezko ordezkariei prozedurako agiri guztiak erakutsi behar zaizkie –betiere, indarrean dauden legeek ezartzen duten zuhurtasunaz– egoki deritzotena alegatu dezaten eta egoki deritzeten proba-bitartekoak proposatu ditzaten.

78. artikulua.- Ebazpen Proposamena.

1. Entzunaldiaren izapidea amaitutakoan, izapidegileak frogak —aldez aurretik zeudenak, bereziki lekukoen deklarazioak, eta ikasleak edo guraso edo legezko ordezkariek aurkeztu ahal izan dituztenak— balioetsiko ditu, baita aurkeztutako alegazioak ere; gertakizunak argitzeko eta balioesteko beharrezko iritzitako jardunak gauzatuko ditu, eta ondorioren bat ateratzen duenean, ebazpen-proposamena idatzita aurkeztuko du.

2. Proposamena idatzi ostean, horren berri emango zaio ikasleari. Horretarako, entzunaldirako ezarri diren epe nahiz baldintza beretan deituko zaio, berriz, ikasleari. Alegazio berririk izanez gero, jaso egingo dira, eta proposamena zuzendariari helaraziko zaio, aldaketarik gabe eta jasotako alegazio berriekin batera.

79. artikulua.- Ohiz kanpoko prozedura amaitzeko epea

1. Ohiz kanpoko prozedurari ekingo zitzaiola interesdunari eta, hala balegokio, interesdunaren gurasoei edo legezko ordezkariei jakinarazi zitzaien egunetik zenbatzen hasita, gehienez ere hamabost eguneko epean amaitu beharra dago ohiz kanpoko prozedura.

2. Bi asteko epe horri abstentzioak edo arbuiatzeak ebazteko erabili diren egunak gehituko zaizkio, baita ikasleak, haren gurasoek edo legezko ordezkariek eragin dituzten eta beharrezkoak ez diren atzerapenetan galdu diren egunak ere.

3. Ikertu beharreko ekintzen konplexutasunak edo antzerako inguruabarrek hala eskatuko balute, zuzendariak gehienez ere hamar egunez luzatu ahal izango du prozedura amaitzeko epea.

4. Epea luzaturik ebazpen proposamenik egongo ez balitz, prozedura igarotzat joko da, betiere, interesdunak edota haren gurasoek edo legezko ordezkariek eragindako atzerapenek sortua ez bada. Igarotze horrek ez du eragotziko delitu edo falta penaltzat har daitezkeen gertakariak edo ez-egiteak Fiskaltzari jakinarazi beharra, betiere, zigor arloan gertakaria edo ez-egitea preskribatu ez bada.

80. artikulua.- Espedientearen ebazpena eta jakinarazpena

1. Ebazpenak arrazoitua izan beharko du beti, eta honako hauek bildu beharko ditu: ikasleari leporatu zaizkion gertakizunak; neurri zuzentzailea(k) ezartzeko arrazoiak; erantzukizuna aldatzen duten zirkunstantziak, hala badagokio; neurrien edukia eta neurriak zer unetatik aurrera aplikatuko diren; erreklamazioa zer Organori aurkeztu behar zaion, eta azken hori aurkezteko epea.

2. Ikasleari eta, hala badagokio, ikaslearen guraso edo legezko ordezkariei ebazpenaren jakinarazpena helaraziko zaie.

3. Ebazpen hori Ordezkaritza Organo Gorenari edo Eskola Kontseiluari eta irakasleen klaustroari zuzendariak egoki deritzon moduan jakinaraziko zaie.

4. 64. artikuluan zehaztu diren kasuetan, Hezkuntzako Lurralde Ordezkariari eta, hala badagokio, dagozkion Gizarte Zerbitzuei helaraziko zaie ebazpena.

XEDAPEN GEHIGARRIAK

Lehena.- Itundu gabeko ikastetxe pribatuak

Hezkuntzarako Eskubidea arautzen duen 8/1985 Lege Organikoan eta Hezkuntzari buruzko maiatzaren 3ko 2/2006 Legean ezarritako esparruan, itundu gabeko ikastetxe pribatuek autonomia izango dute barne-araudia eta bizikidetza-arauak ezartzeko, legeetan ikasleei onartzen zaizkien eskubideak errespetatuta betiere.

Bigarrena.- Adin nagusiko ikasleak dituzten ikastetxeetarako egokitzapena.

Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailak Dekretu honen III. kapituluan xedaturikoa moldatuko du, honako hauen egoerara egokitzeko: Hizkuntza Eskola Ofizialen; Urrutiko Oinarrizko Hezkuntzarako eta Batxilergoko Ikastetxeen; Gau Eskolen; Lanbide Heziketako Goi-mailako Zikloak, Irakaskuntza Artistikoetako Goi-mailako Zikloak eta Kirol Irakaskuntzetako Goi-mailako Zikloak soilik ematen dituzten ikastetxeen; egoitza-zentroen; eta, oro har, ikasleak adinez nagusiak diren kasu guztien egoeretara**.**

Hirugarrena.- Irakasleentzako laguntza eta defentsa juridikoa

1. Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailak laguntza juridikoa emango die titularra den ikastetxe publikoetako irakasleei irakaskuntzako eta eskolako zereginetan sortzen diren prozesuetan, betiere irakasleen jarduna ikastetxeko Bizikidetza Planaren eduki eta espirituarekin bat etorriz gero, eta Euskal Autonomia Erkidegoak kasu horietarako ematen duen defentsa juridikoa bazter utzi gabe.

2. Hezkuntza, Unibertsitateak eta Ikerketa Sailak egoki deritzon neurriak ezarriko ditu ikasleen gurasoen edo ikasleen beste senitarteko batzuen erasoetatik irakasleak babesteko.

Laugarrena.- Antolakuntza eta Jarduera Araudiaren edo Barne Araudiaren aldaketa

1. Dekretu hau argitaratzen denetik kontatzen hasita sei hilabeteko epean, zati batean ala osorik fondo publikoekin finantzatutako ikastetxeek egokitu beharko dute beren Antolakuntza eta Jarduera Araudia edo Barne Araudia Dekretu honetan xedatukoari, beharrezko aldaketak eginda eta bizikidetza-plana betetzea bermatzen duten aldaketak barnean hartuta.

2. Antolakuntza eta Jarduera Araudiaren edo Barne Araudiaren idazketa berria egiteko batzorde bat eratzen bada ikastetxean Ordezkaritza Organo Gorenaren edo Eskola Kontseiluaren baldintza eta ordezkaritza-proportzio berberak errespetatu beharko dira, eta horretarako boto haztatuko sistema ezarri ahalko da.

3. Ikastetxe publikoen Ordezkaritza Organo Gorenek Antolakuntza eta Jarduera Araudiaren edo Barne Araudiaren idazketa berria onartu aurretik, edo itundutako ikastetxeek Barne Araudiaren idazketa berria onartu aurretik, ikastetxe bakoitzean ezarritako eta legez osatutako guraso-elkarteei nahiz ikasle-elkarteei eta ikasleen taldeko organoari entzun beharko zaie.

Bosgarrena.- Ikasleek erabiltzen duten hezkuntzako irakas-hizkuntza edozein izanda, Dekretu honetan araututako prozeduretan gurasoen edo legezko ordezkarien esku-hartzeak eta haiei bidaltzen zaizkien jakinarazpenak aukeratzen duten Hizkuntza Ofizialean egingo dira, euskararen erabilera normalizatzeko oinarrizko azaroaren 24ko 10/1982 Legearen 5. eta 6. artikuluekin bat etorriz.

Seigarrena.- Ebazpen judizial batek guraso-ahala ezkontide bakar bati ematen dionean edo guraso-ahalaren funtzioak nolabait bi ezkontideen artean banatzen duenean izan ezik, Dekretu honetan araututako prozeduretako esku-hartzeak biek egin ahalko dituzte, edo, bestela, horietako bakar batek, betiere beste ezkontidea ados dagoela kontuan hartuta, Kode Zibilaren 156. artikuluan aurreikusitakoarekin bat etorriz.

Zazpigarrena.- Hezkuntza, Unibertsitateak eta Ikerketa Sailak laguntza eta orientazioa emango die ikastetxeei Dekretu honetako 5. artikuluan aipatzen diren bizikidetza planak idatz ditzaten. Horrez gain, Sail horrek gatazkak ebazteko aukerako bideak erabiltzea sustatuko du, besteak beste, bitartekaritza prozedurak erabiltzea sustatuko du ikastetxeen eta ikasleen familien artean elkarlan handiagoa lortzeko.

Zortzigarrena.- Dekretu honetan arautu diren prozeduretan sortutako agiriak, gorde behar diren denbora-tartean, Datu Pertsonalak Babesteari buruzko abenduaren 13ko 15/1999 Lege Organikoak xedatutakoaren arabera zaindu beharko dira, baita Lege hori

garatzeko erregelamendua onartzen duen abenduaren 21eko 1720/2007 Errege dekretuan xedatutakoaren arabera ere. Ikastetxe publikoei dagokienean, Datu Pertsonalak gordetzeko Titulartasun Publikoko Fitxategien gaineko nahiz Datu Pertsonalak Babesteko Euskal Agentzia sortzeari buruzko otsailaren 25eko 2/2004 Legea garatzen duen 308/2005 Dekretuan xedatutakoaren arabera zaindu beharko dira.

XEDAPEN IRAGANKORRAK

Lehena.- Bertaratze-hutsegite kolektiboen erregimen iragankorra

Ikastetxeek ez badute betetzen Dekretu honen 13.3 artikuluan aurreikusitakoa, apirilaren 19ko 160/1994 Dekretuaren —Unibertsitateaz kanpoko ikastetxeetako ikasleen eskubideei eta betebeharrei buruzkoaren— 19.3 artikuluan aurreikusitakoari atxikiko zaizkio, baina Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako hirugarren mailatik aurrera soilik aplikatuko da.

Bigarrena.- Aldez aurretik abiarazitako prozedurak

Dekretu hau indarrean jartzen denean jada abiarazitako diziplina-espedienteek erabat amaitu arte jarraituko dute, unibertsitatez kanpoko ikastetxeetako ikasleen eskubideei eta betebeharrei buruzko apirilaren 19ko 160/1994 Dekretuan aurreikusitakoarekin bat etorriz, eta betiere, Dekretu hau aplikatuta, interesdunek edo, hala badagokio, haien gurasoek edo legezko ordezkariek idazki bidez kontrakoa adierazten ez badute.

XEDAPEN INDARGABETZAILEA

Xedapen Iragankorretan aurreikusitakoa alde batera utzi gabe, unibertsitateaz kanpoko ikastetxeetako ikasleen eskubideei eta betebeharrei buruzko apirilaren 19ko 160/1994 Dekretua indargabetu da. Halaber, Dekretu honetan aurreikusitakoarekin bat ez datozen xedapen guztiak (maila berekoak edo txikiagokoak) ere indargabetuta daude.

AZKEN XEDAPENA

Dekretu hau Euskal Herriko Aldizkari Ofizialean argitaratzen den egunaren biharamunetik aurrera jarriko da indarrean.

Vitoria-Gasteizen, 2008ko xxxxxxxxxxaren xx(e)an.

Lehendakaria,

JUAN JOSE IBARRETXE MARKUARTU

Donostia kalea 1, 01010 VITORIA-GASTEIZ
tel.: Tel.: 945 01 83 36 – Faxa: 945 01 83 02 – e-mail huiscesc@ej-gv.es

Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa sailburua

JOSÉ ANTONIO CAMPOS GRANADOS

Donostia kalea 1, 01010 VITORIA-GASTEIZ
tel.: Tel.: 945 01 83 36 – Faxa: 945 01 83 02 – e-mail huiscesc@ej-gv.es